

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 06-05-2024

Møtedato Mandag d. 06. maj 2024 kl. 12:00

Møtested Mødelokale D116

Deltakere Rune Kristensen, Susanne Jacobsen, Helle Præsius Busk, Lars Faarup, Martin Jakobsen, Trine Roungkvist, Peter Sig Kristensen

Indholdsfortegnelse

1. Godkendelse af dagsorden.....	3
2. Orientering og beslutning af ”På tværs med vilje” – pejlemærker for Gudenåkomitéens arbejde...	4
3. Drøftelse og beslutning om udarbejdelse og finansiering af en samlet Gudenåplan.....	6
4. Drøftelse og godkendelse af det videre forløb med ådalsprojektet i Gudenå fra Ringvejsbroen til	9
5. Orientering om vandføring og vedligeholdelse i Gudenåen 2024.....	10
6. Beslutning om brug af undtagelsesbestemmelserne i Habitatdirektivet.....	13
7. Beslutning om at prioritere vådområdeindsatsen i oplandet til Randers Fjord.....	17
8. Orientering om Kystvandrådet for Limfjordens foreslåede indsatser.....	19
9. Godkendelse af forslag til indsatsplaner for beskyttelse af grundvand.....	21
10. Drøftelse og beslutning om videre proces omkring guide for cirkulær økonomi i byggeriet.....	26
11. Orientering om CO2-fangst og -lagring.....	28
12. Orientering om status på miljøforhold hos Grauballegaard Biogas.....	29
13. Godkendelse af ansøgning fra Silkeborg Forsyning om ændring af grænseværdi for barium for s	31
14. Orientering om indberetning til Miljøstyrelsen for miljøtilsyn og miljøgodkendelse - 2023.....	32
15. Godkendelse af evaluering af rottebekæmpelsen 2023.....	35
16. Beslutning om klimavurdering af politiske sager.....	38
17. Behandling af budgetopfølgning for bevilling 81 Natur og Miljø pr. 31.03.2024.....	41
18. Drøftelse af input til anlægsbudget 2025-2034 for Klima- og Miljøudvalget.....	45
19. Konstituering af formand for Klima- og Miljøudvalget i sommeren 2024.....	48
20. Til orientering 06.05.2024.....	49
21. Underskriftsside.....	50

Sak 1: 1. Godkendelse af dagsorden

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Dagsorden godkendt

Afbud: Trine Roungkvist (K)

Fraværende: Peter Sig Kristensen (Ø)

Sak 2: 2. Orientering og beslutning af ”På tværs med vilje” – pejlemærker for Gudenåkomitéens arbejde

24/10118

Resume

Komitéen har i denne valgperiode arbejdet med at sætte ord på og ambitioner for komitéens arbejde. Resultatet er hæftet ”På tværs med vilje”, der sætter fokus på de politikområder, som Gudenåkomitéen beskæftiger sig med og hvordan komitéen vil arbejde med dem i indeværende funktionsperiode.

Gudenåkomitéens pejlemærkehæfte ”På tværs med vilje” sendes til orientering og kommentering hos de 8 Gudenåkomité medlemskommuner.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen om Gudenåkomitéens pejlemærker tages til efterretning
- at kommentarer til Gudenåkomitéens pejlemærker sendes til Gudenåkomitéens Sekretariat senest 10. juni 2024

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Taget til efterretning

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Fraværende: Peter Sig Kristensen (Ø)

Beskrivelse af sagen

Baggrund

Gudenåkomitéen er et mangeårigt frivilligt politisk tværkommunalt samarbejde. Komitéen har til formål at rådgive alle medlemskommunerne i oplandet til Gudenåen og Randers Fjord om natur- og miljøbeskyttelse, klimatilpasning samt rekreativ anvendelse af Gudenåens vandsystem.

Alle 13 kommuner med opland til Randers Fjord kan optages som medlemmer efter ønske. Der er pt. 8 medlemskommuner i Gudenåkomitéen, heriblandt Silkeborg kommune.

Sekretariatets bemærkninger

Der er mange udfordringer, der kræver, at man ser på tværs af kommunegrænser. Det har komitéen gjort siden midten af 1970'erne, hvor der har været et formaliseret samarbejde om vandsystemet.

Komitéen har i denne valgperiode arbejdet med at sætte ord på og ambitioner for komitéens arbejde. Resultatet er hæftet ”På tværs med vilje”, der sætter fokus på de politikområder, som Gudenåkomitéen beskæftiger sig med og hvordan komitéen vil arbejde med dem i indeværende funktionsperiode. Komitéen har eksempelvis senest besluttet at rette henvendelse til Miljøministeriet med ønske om en revision af [Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers](#), da en enig komité arbejder for en omstilling til fossilfri motorbådssejlads i Gudenåsystemet inden for en årrække.

Målet med ”På tværs med vilje” er at leve op til at skabe helheder og sammenhænge i arbejdet, at rådgive og at være i tæt dialog med medlemskommunerne på mange forskellige områder. Gudenåkomitéen rundsender derfor komitéens pejlemærkehæfte ”På tværs med vilje” til orientering og kommentering i medlemskommunernes politiske udvalg.

Som Gudenåkomitéen ser det, har Gudenådalen og Randers Fjord potentialet til at kunne levere på mange af de nationale dagsordner – mere og bedre natur, renere vand, klimatilpasning og muligheder for et mangfoldigt friluftsliv. Pejlemærkerne er for en stor dels vedkommende smeltet ind i komitéens ambitioner om at lave en samlet naturplan for Gudenåen og Randers Fjord, ”Gudenåplanen”, som skal sætte en tydelig politisk retning og styrke grundlaget for ekstern projektf finansiering.

Gudenåplanen er omdrejningspunktet for den planlagte politiske konference 6. september 2024, hvortil både kommunal-, lands- og EU-politikere vil blive inviteret. Konferencen åbnes af Miljøministeren.

Vedlegg

Bilag 1 - På tværs med Vilje – Gudenåkomitéens pejlemærker til kommentering i medlemskommunerne _ver.
15.03.2024.pdf

Sak 3: 3. Drøftelse og beslutning om udarbejdelse og finansiering af en samlet Gudenåplan

24/8630

Resume

Gudenåkomitéen foreslår, at der arbejdes for én samlet Gudenåplan, som skal fremtidssikre Gudenåen, Gudenådalen og Randers Fjord og bidrage proaktivt til løse samfundsudfordringerne inden for klima, biodiversitet og vandmiljø. Gudenåkomitéen har besluttet en vision og 4 strategiske indsatsområder som Gudenåplanen skal arbejde efter. Gudenåkomitéen foreslår, at der afsættes samlet set 2 mio. kr. til udarbejdelse af Gudenåplanen i år 2025 og 2026, hvoraf Silkeborg Kommunes bidrag hertil samlet set er 490.000 kr.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til byrådet,

- at Gudenåkomitéens udarbejdelse af en samlet Gudenåplan godkendes.

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget

- at Økonomi- og Erhvervsudvalget drøfter Silkeborg Kommunes andel af finansieringen af udarbejdelsen af Gudenåplanen på 0,490 mio. kr.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Indstillingen anbefales

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Fraværende: Peter Sig Kristensen (Ø)

Beskrivelse af sagen

Gudenåkomitéen overtog for 1 år siden Helhedsplanen for vandhåndtering langs Gudenåen fra de 7 Gudenå borgmestre, hvilket samtidig betød et styrket fokus i Gudenåkomitéen på klimatilpasningsopgaven langs Gudenåen. Igennem arbejdet er det blevet tydeligt for Gudenåkomitéen, at der er behov for at finde tilgange, som kan skabe multifunktionelle og robuste, fremtidssikrede løsninger.

Gudenåkomitéen foreslår derfor, at der arbejdes for én samlet Gudenåplan, som skal fremtidssikre Gudenåen, Gudenådalen og Randers Fjord og samtidig bidrage proaktivt til at løse samfundsudfordringerne inden for klima, biodiversitet og vandmiljø. Et eksempel herpå er at foreslå, at Gudenådalen udpeges som indsatsområde til at bidrage til realiseringen af Naturgenopretningsforordningens målsætninger.

Ambitionen med en Gudenåplan er således at skabe en politisk retning for den langsigtede udvikling i og langs Gudenåen og Randers Fjord. En udvikling hvor Gudenåkomitéen foreslår, at Gudenåen, Gudenådalen i ca. 2 kilometers bredde samt Randers Fjord i fremtiden skal være en stærk blå-grøn korridor.

Gudenåkomitéen og Gudenåen var i 2022 en del af en statslig pilotordning, hvorigennem der er udarbejdet en landskabsanalyse for hele Gudenådalen. Her blev der identificeret 7 potentielle projektområder, hvor klimatilpasning, natur og friluftsliv kan forenes. Gudenåkomitéen har samtidig været på studietur til Belgien i 2023 for;

1. at få større indsigt i EU-institutionerne arbejde med klimaforandrings- og naturdagsordenen,
2. at få større indsigt i mulighederne for at hente EU midler hjem til projekter samt,
3. at se eksempler på klimatilpasning og natur på projekt- og planniveau. Et særligt fokus på studieturen var at få et større kendskab til EU's Naturgenopretningsforordning og dets betydning for Danmark.

Gudenåkomitéen foreslår derfor at arbejde for en samlet Gudenåplan for Gudenåen og Randers Fjord, som skal fortsætte efter Helhedsplanen for vandhåndtering langs Gudenåen. Gudenåkomitéen har vedtaget en vision og 4 strategiske indsatsområder, som Gudenåplanen skal tage udgangspunkt i:

Gudenåplanen

– En naturplan for Gudenå og Randers Fjord.

En fremtid med klimatilpasning, bedre natur, rent vandmiljø og friluftslivsmuligheder.

Gudenåen og Randers Fjord er en levende åre, hvor vandhåndtering, naturbevaring, biodiversitet, rent vandmiljø og friluftsliv er kernefunktioner.

Gudenåplanen skal være eksemplet på fremtidens blå-grønne korridor set i et langsigtet og bæredygtigt perspektiv, hvor vi arbejder med og ikke mod vandet og hvor der skabes plads til natur og biodiversitet.

Med Gudenåplanen er der skabt en ambitiøs plan, som gør Gudenådalene og Randers Fjord til en robust model for, hvordan vi kan tilpasse os og tackle nutidens udfordringer og fremtidens forandringerne på en helhedsorienteret og langsigtet måde.

Med Gudenåplanen sættes fokus på at rammevilkår skal kunne understøtte og muliggøre en transformation af ådalene, så natur- og miljømål kan nås, hvor friluftslivet styrkes og hvor arealanvendelsen transformeres til nye former og muligheder.

De 4 strategiske indsatspunkter er:

- Klimarobust ådal: Fokus er at skabe en robust ådal, der er modstandsdygtig over for ændrede klimamønstre og ekstreme vejrforhold.
- Friluftslivs kerneområde: Udvikle attraktive og tilgængelige områder til friluftsliv i et styrket samarbejde med Gudenåsamrådet. Gudenå "brandet" styrkes og giver øgede muligheder for turisme og lokal erhvervsudvikling.
- Mere og bedre natur: Fremme biodiversiteten og bevarelsen af økosystemer gennem genoprettelse af naturlige levesteder, beskyttelse af truede arter, og skabelse af grønne korridorer.

Implementeringen af Naturgenopretningsforordningen er blevet en forankret indsats i at skabe løsninger, der er skræddersyet til Gudenådalene og langs Randers Fjord. Dette har skabt et område, hvor naturen i højere grad er i fokus, og hvor unikke landskabsudtryk træder i karakter, hvilket giver et nyt og varieret ansigt til dalen.

- Rent vandmiljø og ren Randers Fjord: Implementere initiativer til at reducere forurening og forbedre vandkvaliteten i vandløbene, søerne og Randers Fjord.

Landbruget i ådalene omstilles til ekstensiv drift og naturpleje er en aktivitet, som kan styrkes.

Gudenåkomitéen mødtes med borgmestrene fra Gudenå og Randers Fjord kommunerne 9. februar 2024, hvor ambitionen med Gudenåplanen blev præsenteret. Der var opbakning fra borgmestrene til at arbejde videre og samtidig at fremrykke processen således, at Gudenåplanen kunne medtages i budgetforhandlingerne til efteråret 2024.

Gudenåkomitéen afholder en politisk halvdagskonference 6. september 2024 i Silkeborg, hvor Gudenåplanen vil blive nærmere præsenteret. Til konferencen inviteres følgende:

Fra Folketinget:

- Miljøministeren
- Folketingets miljø- og fødevareudvalg
- Relevante ordførere
- Lokalt valgte folketingspolitikere

Fra Kommunalbestyrelserne

- Borgmestrene fra komitéens 8 medlemskommuner
- Fagudvalg fra komitéens 8 medlemskommuner

Fra EU-parlamentet

- Relevante EU-parlamentarikere

Gudenåkomitéen (inkl. embedsmænd)

Økonomi

Det anbefales, at der afsættes 2 mio. til udarbejdelse af Gudenåplanen i perioden 2025/26. Gudenåkomitéen anbefaler følgende fordelingsnøgle:

2025	2026
Hedensted = 50.000 kr.	50.000 kr.
Horsens = 120.000 kr.	120.000 kr.
Skanderborg = 120.000 kr.	120.000 kr.
Silkeborg = 245.000 kr.	245.000 kr.
Viborg = 120.000 kr.	120.000 kr.
Favrskov = 50.000 kr.	50.000 kr.
Randers = 245.000 kr.	245.000 kr.
Norddjurs = 50.000 kr.	50.000 kr.
Total = 1.000.000 kr.	1.000.000 kr.

Økonomien forventes at skulle dække følgende aktiviteter;

- Ansættelse af en projektleder i 2 år
- Kortlægning, analyser, formidling
- Afdækning af finansielle partnere og udformning af ansøgning(er)
- Videns inddragelse fra kommuner, interessenter mv.
- Eventuelt lodsejerdialoger
- Evt. frikøb af kommunale medarbejdere.

Vedlegg

Bilag 1 - Beskrivelse af Gudenåplanen_bilag til dagsordenstekst om Gudenåplanen

Sak 4: 4. Drøftelse og godkendelse af det videre forløb med ådalsprojektet i Gudenå fra Ringvejsbroen til Kongensbro

23/5895

Resume

Klima- og Miljøudvalget vil til mødet få præsenteret et forslag til en procesplan for det videre forløb med ådalsprojektet for 2024 samt et forslag til afholdelse af lodsejermøde.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at procesplan for 2024 godkendes
- at forslaget til lodsejermødet godkendes

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Indstillingen godkendt, idet Susanne Jacobsen (V) stemte imod indstillingens dot. 1 med følgende udtalelse ”Jeg stemmer imod, idet jeg mener projektet er alt for omfattende og har store konsekvenser nedstrøms Kongensbro på Tange værket og Tange sø. Jeg ønsker et projekt i langt mindre skala. Jeg mener ikke samfundet har brug for projekter til økonomi i omegnen af 500 mil. kr. taget i betragtning af vores samfunds andre problemer. Jeg vil ikke stemme for noget, før vi har haft lodsejermødet”. De fremviste plancher vedlægges protokollen.

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Fraværende: Peter Sig Kristensen (Ø)

Beskrivelse af sagen

Klima- og Miljøudvalget fik på temamøde 4. marts 2024 præsenteret det historiske kortmateriale over Gudenåen fra 1700-tallet samt beretningen om reguleringen af Gudenåen i midten af 1800-tallet i forbindelse med etableringen af Trækstien. Her blev Klima- og Miljøudvalget enige om, at et muligt ådalsprojekt skulle tage udgangspunkt i de samme 4 strategiske indsatsområder, som fremgår af Gudenåkomitéens Gudenåplan:

- Klimarobust ådal
- Mere og bedre natur
- Rent vandmiljø og ren Randers Fjord
- Et stærkt friluftsliv

På møde 8. april 2024 drøftede Klima- og Miljøudvalget ideerne om et naturbaseret klimatilpasningsprojekt i og langs Gudenåen nærmere. Her blev Klima- og Miljøudvalget enige om, at der skal afholdes et lodsejermøde som det næste skridt.

Der er oprettet en projektside, hvor de historiske kort bl.a. kan ses. Siden kan findes via dette link:

<https://silkeborg.dk/borger/natur-og-miljoe/vandloeb-og-soeer/aadalsprojekt-gudenaen>

Klima- og Miljøudvalget vil til mødet få præsenteret et forslag til en procesplan for det videre forløb med ådalsprojektet for 2024 samt et forslag til afholdelse af lodsejermøde.

Vedlegg

Bilag 1 - Sag 4, Procesplan ådalsprojekt

Bilag 2 - Sag 4. Lodsejermøde oplæg

Sak 5: 5. Orientering om vandføring og vedligeholdelse i Gudenåen 2024

24/5635

Resume

Orientering om den årlige måling af vandføringen samt planlægningen af den regulativmæssige grødeskæring i Gudenåen 2024.

Resultat af bestemmelse af årets vandføring og den visuelle kontrol vil blive fremlagt på mødet.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen om måling af vandføringen og planlægningen af grødeskæring i Gudenåen 2024 tages til efterretning.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Taget til efterretning. De fremviste plancher vedlægges protokollen

Afbud: Trine Roungkvist (K)

Fraværende: Peter Sig Kristensen (Ø)

Beskrivelse af sagen

Bestemmelse af vandføring 2024

Teknik- og Miljøafdelingen har som led i årets tilsynsforpligtelse, i henhold til det gældende regulativ for vandløb, udført måling af vandføring og aflæsning af skalapæle 17. april 2024 på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø. Samtidig blev der lavet en vurdering af mængden af overvintrende grøde samt kontrolleret for aflejringer af fast materiale og/eller andre fysiske forhold af potentiel betydning for vandføringsevnen.

Foto:

Båd med udstyr til bestemmelse af vandføring samt vedligeholdelse af de 21 skalapæle på strækningen fra Silkeborg Ringvejsbro til indløb i Tange Sø.

Klagenævnet underkendte i afgørelse fra 2021, som beskrevet i tidligere sagsfremstillinger senest på udvalgs møde 4. december 2023, den tidligere fremgangsmåde til kontrol af vandføringsevnen, som kommunerne har benyttet siden 2010. De indsamlede vandførings- og vandstandsdata fra 2024 indgår derfor alene i kommunens datagrundlag.

Resultat af bestemmelse af årets vandføring og den visuelle kontrol vil blive fremlagt på mødet.

Igangværende klagesag

Silkeborg Kommune har 14. december 2023 på anmodning af Vandløbslauget GST og Gudenådalens Lodsejerforening truffet afgørelse om ikke at foretage oprensning af Gudenåen mellem Silkeborg og Tange Sø på baggrund af vinterkontrol af vandføringsevnen foretaget i 2023.

Afgørelsen er 10. januar 2024 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Vandløbslauget GST og Gudenådalens Lodsejerforening.

Grødeskæring 2024

Gudenaacentralen står som i de tidligere år for grønnskæringen, opsamling og bortskaffelse af den afskårne grøde.

I maj 2024 bliver der holdt planlægningsmøde mellem Teknik- og Miljøafdelingen og Gudenaacentralen. Det vurderes ud fra erfaringer fra de sidste par år, at de kan udføre selve grønnskæringen på 16 arbejdsdage, og efterfølgende lave bugseringen af grøden ned til grødeopsamlingspladsen ved Kongensbro teltplads på 3-4 arbejdsdage.

Kontrollen af grønnskæringen skal ske umiddelbart efter endt grønnskæring.

Igangsætning af grønnskæring 2024

Gudenåen skal i henhold til gældende regulativ gennemgås en gang årligt, hvor vandløbsmyndigheden vurderer det konkrete behov for grønnskæring eller anden vedligeholdelse.

Årets vandsyn er planlagt til 4. juni 2024 sammen med Favrskov Kommune.

Vandløbsmyndigheden vurderer på vandsynet vandplanternes vækst i og udenfor strømrøden. Herefter kan en eventuel grønnskæring iht. regulativbestemmelserne igangsættes i perioden 15. juni og 1. august.

Grønnskæringen blev i 2020 og 2021 politisk bestemt til at starte 15. juni. I 2022 og 2023 blev det besluttet at starte grønnskæringen 4. juli.

Den generelle erfaring er, at genvæksten af vandplanter i strømrøden, er mindre jo senere i perioden, der skæres. Det stemmer godt overens med de erfaringer, som vi har gjort i forbindelse med en sen skæring i Gudenåen i 2022 og 2023. Senere skæring øger sandsynligheden for en længerevarende effekt af grønnskæringen på vandstanden frem mod slutningen af grødens vækstperiode og derfra videre ind i vinterhalvåret.

Mængden af overvintrende grøde i åen fra 2021 til 2022 var meget stor på grund af den meget tidlige skæring i 2021 og den efterfølgende lange periode med genvækst. Udgangspunktet for grødeskæringen i 2022 var derfor en meget stor grødebiomasse.

Borgerinddragelse

.

Økonomi

Det forventes, at udgiften til bestemmelse af den regulativbestemte vandføringsevne inklusive vurdering af overvintrende grøde, beregninger og afrapportering vil blive omkring 60.000 kr.

Tilsvarende forventes det, at prisen for kontrol af sommerens grødeskæring inklusive vandføringsbestemmelse før og efter grødeskæring samt afrapportering, inklusive beregning af manningstal og styrevandstand, vil blive omkring 50.000 kr.

Gudenaacentralen står for selve grødeskæringen og opsamling og bortskaffelse af den afskårne grøde uden udgift for Silkeborg Kommune.

Driftsudgifterne til vedligeholdelse vil blive dækket af bevilling 81.

Vedlegg

Bilag 1 - Sag 5, Måling af vandføring og vedligeholdelse

Sak 6: 6. Beslutning om brug af undtagelsesbestemmelserne i Habitatdirektivet

22/218

Resume

På Klima- og Miljøudvalgets møde 3. februar 2021 blev det besluttet at følge to forskellige spor i den videre proces med revisionen af regulativet for Gudenåen.

Spor 1: Udarbejdelse af et nyt fælles regulativ for strækningen fra Silkeborg til Randers i samarbejde med de tre andre kommuner i regulativområdet.

Spor 2: Anvendelse af undtagelsesbestemmelserne i habitatdirektivet i det videre arbejde med det lokale Silkeborg regulativudkastet fra november 2020.

På udvalgsmøde 8. april 2024 blev der givet en statusorientering på spor 1 og hvordan forløbet har været mht. spor 2.

Udvalget skal nu træffe beslutning om, hvordan de ønsker at fortsætte med spor 2.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at udvalget træffer beslutning om, hvordan de ønsker at fortsætte med spor 2.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Et flertal af udvalget besluttede at stoppe arbejdet med undtagelsesbestemmelserne (spor 2), og satser i stedet på at løse klimaudfordringer med øgede vand i Gudenåen igennem det naturbaserede klimatilpasningsprojekt. Susanne Jacobsen (V) stemte imod flertallets beslutning, idet hun ønsker, at der arbejdes videre med undtagelsesbestemmelserne, så alle muligheder afprøves for at løse udfordringerne med Gudenåen.

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Fraværende Peter Sig Kristensen (Ø)

Beskrivelse af sagen

På mødet 3. februar 2021 besluttede Klima- og Miljøudvalget at undersøge, om undtagelsesbestemmelserne fra habitatdirektivet kan tages i anvendelse i forbindelse med den udvidede vedligeholdelsespraksis, som besluttet i det lokale regulativudkast for strækningen Silkeborg Ringvej til indløb af Tange Sø fra november 2020 på strækningen fra Silkeborg til Tange Sø (spor 2).

Før en afvigelse fra Habitatdirektivet kan ske, kræves der tungtvejende grunde og en omfattende vurdering. Fravigelse af beskyttelsen af et Natura 2000-område kan kun ske under særlige omstændigheder:

1. hvor der er redegjort for, at der ikke findes alternative løsninger,
2. hvor der foreligger bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af økonomisk eller social art,
3. hvor det er beskrevet, at der træffes alle de nødvendige kompensationsforanstaltninger for at sikre, at sammenhængen i Natura 2000-netværket bevares.

Udvalget henvendte sig til Miljøstyrelsen 21. april 2022 med en anmodning om en principbeslutning om, hvorvidt de periodiske stigninger i Gudenåens vandstand har betydelige samfundsøkonomiske konsekvenser for områder, bygninger samt kulturhistoriske og rekreative værdier.

Henvendelsen til Miljøstyrelsen samt svarbrev med bilag er vedlagt dagsordenen.

Svar fra Miljøstyrelsen på henvendelse om brug af undtagelsesbestemmelserne

Miljøstyrelsen forklarer i svarbrevet reglerne om kompetencer og rollefordeling mellem myndighederne ved ønsket om at fravige beskyttelsesbestemmelserne i habitatbekendtgørelsen. Det nævnes også, at reglerne om fravigelse er implementeret i dansk lovgivning gennem habitatbekendtgørelsen. Miljøstyrelsen tilbyder vejledning i forståelsen af disse regler.

Bilag 1 til brevet indeholder vejledende bemærkninger til sagen på baggrund af de oplysninger, som Silkeborg Kommune har fremsendt. Desuden er den hidtidige praksis med fravigelsessager i Danmark inddraget som sammenligningsgrundlag.

Betingelse 1 – Beskrivelse af alternative løsninger:

Miljøstyrelsen skriver i afsnittet om betingelse 1 "Alternative løsninger" i bilag 1, at en fravigelsesprocedure skal tage udgangspunkt i afsøgningen af alternative løsninger. Silkeborg Kommune bør først vurdere, om der findes alternativer, som fjerner eller nedsætter påvirkningen på Natura 2000-området, inden der tages stilling til, hvorvidt der er tale om bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser. Silkeborg Kommune skal derfor forholde sig til alternative løsninger og beskrive dem alle på samme detaljeringsniveau. Hvis der findes flere alternative løsninger, er myndigheden forpligtet til at vælge den løsning, som er mindst indgribende på Natura 2000-området.

Miljøstyrelsen henviser også i afsnittet om alternative løsninger til Helhedsplanen for Gudenåen fra 2020 hvor der står, at vandparkering ikke kan løse oversvømmelsesproblemerne, men i stedet omtaler alternative virkemidler som hævnings af Trækstien, anlæggelse af sluse og pumpe samt sedimenthåndtering. Grødeskæring er ikke nævnt som en løsning. Som et generelt virkemiddel i helhedsplanen fremhæves også muligheden for at tilpasse ådalen til fremtidens vådere klima ved at give plads til vandet, hvilket vurderes at kunne løse mange oversvømmelsesproblemer samtidig med at det gavner natur og kulturarv.

Betingelse 2 - Bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser:

I henvendelsen til Miljøstyrelsen har Silkeborg Kommune præsenteret de udfordringer, som kommunen oplever ved oversvømmelser langs Gudenåen, og som en eventuel løsningsmodel med mere grødeskæring skal håndtere. Silkeborg Kommune har lagt vægt på konsekvenser for bygninger og infrastruktur, kulturhistoriske interesser, rekreative værdier og udvalgte naturtyper.

Miljøstyrelsens kommentarer til de oplistede udfordringer er:

"Det fremgår af afsnittet om kulturhistoriske interesser samt af de vedhæftede udtalelser fra Silkeborg Museum, at oversvømmelserne potentielt har både positiv og negativ betydning for bevarelsen af kulturarven langs den aktuelle strækning af Gudenåen. Idet det fremgår at Svstrup Kro ydermere er sikret mod fremtidige oversvømmelser, står det ikke tydeligt for Miljøstyrelsen i hvilket omfang hensynet til kulturhistoriske interesser kan bringes i spil som et argument, der taler for en fravigelse i denne sag.

Der fremføres i henvendelsen en bekymring for, at de øgede vandstande får træer langs åen til at gå ud. Habitatkonsekvensvurderingen fra 2020 vurderer imidlertid for de træbevoksede naturtyper langs åen ("Skovbevoksede tørvemoser" og "Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld"), at selv en kraftigt intensiveret grødeskæring ikke ville forhindre denne udvikling. Det fremgår desuden af den gældende handleplan for Natura 2000-området, at såfremt der opstår modsatrettede hensyn, skal hensynet til vandløbsnaturen prioriteres over andre naturtyper i området.

For så vidt angår de rekreative interesser langs åen, vil Silkeborg Kommune kunne vurdere, om disse principielt kan karakteriseres som væsentlige samfundshensyn. I EU-Kommissionens vejledning karakteriseres væsentlige samfundshensyn som planer eller projekter, der er uundværlige for at beskytte grundlæggende værdier for borgernes liv, samfundets grundlæggende politik eller økonomiske og sociale aktiviteter der opfylder specifikke forpligtelser til offentlig service. Set i dette lys er det usikkert, om EU-Kommissionen vil anse periodiske oversvømmelser af Trækstien og i øvrigt forringede adgangsforhold omkring åen som tilstrækkeligt tungtvejende hensyn, jf. beskrivelsen ovenfor.

Af de hensyn, som kommunen fremhæver i henvendelsen, fremstår hensynet til bygninger og infrastruktur som det mest veldokumenterede.

Fravigelser har hidtil været forholdsvis fåtallige i Danmark. Klimasikringsprojektet i Jyllinge Nordmark rummer dog mulighed for en vis sammenligning. I Jyllinge Nordmark var omfanget af skader på privat ejendom forårsaget af oversvømmelser i Roskilde Fjord større end de skader langs Gudenåen, der indgår i kommunens henvendelse. Der var i Jyllinge Nordmark således 258 beboelser med vand i stueniveau ved stormen Bodil i 2013 og Stormrådet udbetalte knap

200 mio. kr. i erstatning til berørte borgere. I forbindelse med klimasikringsprojektet ved Jyllinge Nordmark medførte den anvendte løsning en permanent inddragelse af 0,7 ha habitatnatur, hvoraf der af naturtypen kalkoverdrev blev inddraget relativt mest med 0.12% af det samlede areal inden for Natura 2000-området. Langs den omtalte strækning af Gudenåen er der ifølge kommunens henvendelse tale om 29 beboelsesejendomme, som ved oversvømmelsen i februar 2020 oplevede vand på sokkelniveau eller derover. Kommunen oplyser desuden, at Stormrådet i 2020-2021 udbetalte 1,2 mio. kr. til berørte borgere i kommunen. Den omtalte løsning med øget grødeskæring angives at ville forringe ca. 19 ha af naturtypen vandløb med vandplanter, hvilket udgør ca. 33% af den samlede forekomst af naturtypen i Natura 2000-området.

Disse betragtninger kan kommunen bruge i sin vurdering af, hvorvidt der i den konkrete sag er tale om væsentlige samfundsinteresser. Selvom oversvømmelserne kan have store konsekvenser for individuelle borgere, vil kommunen skulle godtgøre, at der er tale om bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser set i et nationalt perspektiv. Dette er en konkret vurdering som foretages af myndigheden.”

Betingelse 3 – Beskrivelse af kompenserende foranstaltninger

Miljøstyrelsen skriver, at hvis myndigheden har identificeret den mindst skadelige alternative løsning og vurderet, at der er tale om bydende nødvendige samfundsinteresser, skal der træffes alle kompensationsforanstaltninger for at sikre beskyttelsen af den globale sammenhæng i Natura 2000-nettet.

Passende kompenserende foranstaltninger skal være specifikke for det pågældende projekt eller plan samt være mere vidtgående end de normale forvaltningsmæssige forpligtelser ifm. habitatdirektivet. For naturtyper kan det f.eks. indebære genskabelse, genopretning eller forbedring af en given naturtype, mens der for arter kan være tale om genudsætning og fremme af dem på lokaliteter, hvor de er forsvundet eller i tilbagegang.

De kompenserende foranstaltninger er underlagt en række strenge krav til proportionalitet (der skal f.eks. udlægges natur i vel over forholdet 1:1), funktion, beliggenhed og timing. De kompenserende foranstaltninger bør som udgangspunkt kompenseres med samme naturtype og i samme Natura 2000-område. Dette er dog ikke et krav og der vil kunne kompenseres med andre naturtyper og i andre Natura 2000 områder.

Kommunen skal derudover også udfylde en særlig skabelon om fravigelsen og de kompenserende foranstaltninger i den anledning, som skal sendes til Miljøministeriets departement, der videresender den til EU-Kommissionen. Skabelonen er vedlagt brevet som bilag 2.

Øvrig lovgivning

Miljøstyrelsen gør også opmærksom på, at hvis Silkeborg kommune skulle vurdere, at der er grundlag for en fravigelse, findes der en øvrig lovgivning, som kommunen i givet fald vil skulle tage stilling til.

En øget vedligeholdelse i Gudenåen skal ligeledes vurderes i forhold til vandrammedirektivet og her skal tilsvarende tages stilling til en evt. fravigelse af miljømål. Derudover bemærker Miljøstyrelsen, at strækningen ligeledes er omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3, samt af fredninger ved Gødvad og Sminge.

Opfølgning på Miljøstyrelsens svarbrev

Klima- og Miljøudvalget blev på mødet 5. september 2022 orienteret om svaret fra Miljøstyrelsen.

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Studietur til Bruxelles april 2023 - om brug af undtagelsesbestemmelserne

På studieturen til Bruxelles i april 2023 blev der talt om brugen af undtagelsesbestemmelserne/artikel 6.4 i Habitatdirektivet. Efterfølgende blev der sendt et link med eksempler hvor artikel 6.4 er blevet brugt.

https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/natura-2000/permitting-procedure_en

Den type projekter/planer, der er tale om, er meget forskelligartet, fra store infrastrukturer, herunder motorveje (3), jernbaner (2) og udvidelse af lufthavn (1), til byudvikling (2), diger/voldanlæg (2), vindmøllepark (1) solcellepark (1),

kraftværk (1), helikopterlandingsplads (1), industriområde (1), vandrensningsanlæg (1), jordkonsolidering (1), logistikcenter i militært område (1), dekontaminering og restaurering af en flod (1). To projekter vedrører restaurering af et slot og arbejde på et arkæologisk sted.

Beslutning om det videre forløb

Udvalget skal nu træffe beslutning om, der i spor 2 i den videre proces med revisionen af regulativet for Gudenåen skal:

- arbejdes videre med brugen af undtagelsesbestemmelserne i habitatdirektivet samt sagsbehandlingen i henhold til øvrig lovgivning
- om spor 2 skal afsluttes.

Borgerinddragelse

.

Økonomi

Teknik- og Miljøafdelingen har ikke undersøgt, hvilke ressourcer i form af tid og økonomi der ville være nødvendige for at gennemføre en proces med at fravige beskyttelsesbestemmelserne i habitatbekendtgørelsen og vandrammedirektivet samt behandle sager i overensstemmelse med Naturbeskyttelsesloven og fredningsreglerne.

Vedlegg

Bilag 1 - Bilag 1 til Miljøstyrelsens brev til Silkeborg Kommune om væsentlige samfundsmæssige interesser 09.08.2022

Bilag 2 - Bilag 2 til Miljøstyrelsens brev til Silkeborg Kommune om væsentlige samfundsmæssige interesser 09.08.2022

Bilag 3 - Til Miljøstyrelsen med anmodning om brug af undtagelsesbestemmelser april 2022

Sak 7: 7. Beslutning om at prioritere vådområdeindsatsen i oplandet til Randers Fjord

24/3442

Resume

Kommunerne i oplandet til Randers Fjord har et fælles ansvar for at gennemføre de indsatser, som er fastlagt i statens vandområdeplaner, da der ikke er god miljøtilstand i fjorden. Der er et behov for at reducere udledningen af kvælstof og fosfor til vandløb, søer og fjorden gennem genskabelse af vådområder og vådlægning af lavbundslande. Indsatserne er fuldt finansieret af staten og er baseret på frivillighed hos lodsejerne.

Kommunerne har arbejdet med opgaven i to vandplanperioder siden 2010, hvor det ikke er lykkedes at komme i mål med de reduktioner, som staten havde fastlagt. Vi er nu startet på 3. og sidste planperiode, som løber indtil 2027.

Vandoplandsstyregruppen for Randers Fjord-oplandet sendte i december 2022 en række anbefalinger til værktøjer, som kommunerne kunne bruge, og opfordrede til at kommunerne afsatte flere ressourcer til opgaven, samt arbejdede mere målrettet på at gennemføre projekter i tilknytning til Gudenåens hovedløb.

Vandoplandsstyregruppen har nu sendt en opfølgende opfordring til at prioritere arbejdet højt og gå aktivt ind i at gennemføre indsatserne, i tæt samarbejde med de lokale landbrugsorganisationer.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at opfordringen fra Vandoplandsstyregruppen for Randers Fjord-oplandet tiltrædes

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Indstillingen godkendt

Afbud: Trine Roungkvist (K)

Fraværende Peter Sig Kristensen (Ø)

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 08-04-2024

Udsat.

Beskrivelse af sagen

Den økologiske tilstand i Randers Fjord er ikke god. Sigbarheden i vandet er lavere end hvad den naturligt burde være og har været tidligere, ligesom ålegræssets udbredelse er gået meget tilbage. Gudenåkomitéen arbejder som vandoplandsstyregruppe sammen med de øvrige kommuner i oplandet på at skabe en ren Randers Fjord med gode miljøforhold og rent vand (VOS Randers Fjord).

Randers Fjord-oplandet omfatter 13 kommuner. De politisk valgte repræsentanter i Gudenåkomitéens 8 kommuner fungerer som grundstammen i VOS for oplandet, med deltagelse af repræsentanter for de øvrige 6 kommuner efter interesse.

Kommunerne i oplandet har et fælles ansvar for at leve op til de reduktionskrav som staten fastlægger i vandområdeplanerne. Den enkelte kommune vælger dog selv hvilke og hvor mange projekter den gennemfører. Indsatsen finansieres af staten gennem en tilskudsordning, som kommunerne søger. For at nå i mål med opgaven forudsætter det, at alle kommunerne bidrager til indsatsen. Kommunerne har dog også mulighed for at overlade projekter til Naturstyrelsens lokale enheder.

De fleste kommuner i oplandet har arbejdet med indsatsen i lang tid, og opnået stor erfaring med opgaven.

Der er et stort og bredt fokus på at levere på udtagningsindsatserne. Nye tiltag er undervejs, og derfor er forudsætningerne for at nå i mål inden 2027 bedre end tidligere, om end det stadig er en stor opgave. VOS Randers Fjord har en fælles ambition om at nå helt i mål med indsatsen i den nuværende 3. planperiode, og har derfor sendt en opfordring til de

politiske udvalg i de 13 kommuner om at holde opgaven højt prioriteret og gå aktivt ind i opgaven. Henvendelsen er vedlagt som Bilag 1.

Økonomi

Kommunerne får tildelt DUT-midler til det overordnede arbejde med gennemførelse af vandområdeplanerne. Til de konkrete projekter søges om tilskud fra staten til både forundersøgelse og gennemførelse af projekterne. I tilskuddet indgår foruden midler til bl.a. konsulentbistand, jordfordeling og anlægsarbejde også refusion for den tid egne medarbejdere anvender til opgaven. Arbejdet med at etablere vådområder er således langt hen ad vejen dækket af midler fra staten. I 3. planperiode er der fra statens side derudover afsat ekstra midler til kommunernes faciliterende opgave, ligesom landbruget gennem Udtagningskonsulenter også har fået ressourcer til at understøtte kommunerne, især i den opsøgende indsats.

Vedlegg

Bilag 1 - Henvendelse fra Gudenåkomitéen VOS Randers Fjord til kommunernes fagudvalg_Silkeborg.pdf

Sak 8: 8. Orientering om Kystvandrådet for Limfjordens foreslåede indsatser

24/3442

Resume

Limfjordsrådet og en række kommuner i oplandet til den centrale del af Limfjorden nedsatte i 2023 et kystvandråd, som nu har udarbejdet to forslag til et indsatsprogram, der skal sikre god økologisk tilstand i fjorden.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Taget til efterretning

Afbud: Trine Roungkvist (K)

Fraværende Peter Sig Kristensen (Ø)

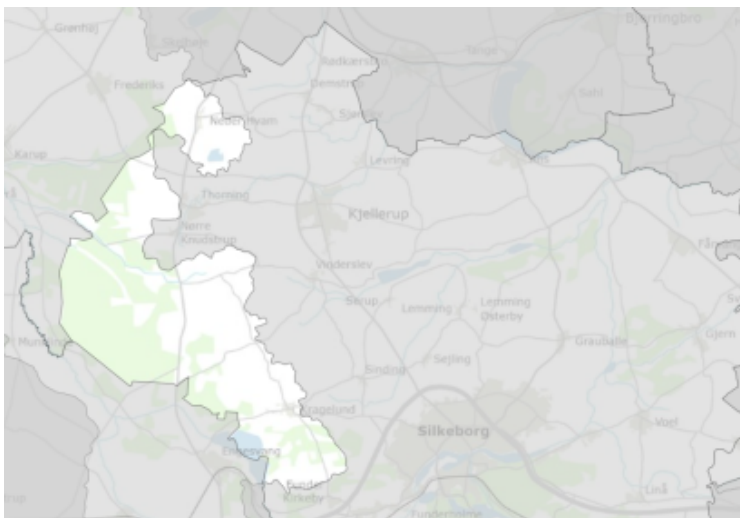
Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 08-04-2024

Udsat.

Beskrivelse af sagen

Miljøstyrelsen åbnede i 2022 mulighed for på landsbasis at nedsætte fire kystvandråd, der havde til opgave at udarbejde mindst et indsatsprogram, for hvordan der kan opnås god økologisk tilstand i konkrete kystvande. Viborg Kommune søgte på vegne af Limfjordsrådet om at etablere et kystvandråd for den centrale del af Limfjorden, som består af Hjarbæk Fjord, Skive Fjord, Lovns Bredning, Risgårde Bredning og Bjørnsholm Bugt. Miljøstyrelsen imødekom ansøgningen i februar 2023, hvorefter Limfjordsrådet etablerede et bredt funderet kystvandråd, som gennem 2023 udarbejdede to forslag til et indsatsprogram.

Teknik- og Miljøafdelingen har ikke været en del af kystvandrådets embedsmandsgruppe, da kommunens andel af Limfjordsoplandet er begrænset, og der er forholdsvis stor fysisk afstand til Limfjorden.

De ufarvede arealer udgør Silkeborg Kommunes andel af Limfjordsoplandet.

Kystvandrådets to foreslåede indsatsprogrammer handler primært om at begrænse den mængde kvælstof, der bliver tilført fjorden, og sekundært om at reducere fosfortilførslen. De konkrete indsatser omfatter især etablering af vådområder og ophør af dyrkning i ådale, samt forbedret rensning af spildevand fra kloakerede områder og dambrug.

En kort version af kystvandrådets resultater og anbefalinger er tilgængelig digitalt: [Pjece med Kystvandrådets resultater og anbefalinger](#).

Teknik- og Miljøafdelingen vurderer, at de foreslåede indsatser ikke umiddelbart berører arealer eller aktiviteter i Silkeborg Kommune.

Yderligere materiale om Kystvandrådet for Limfjorden kan tilgås på Viborg Kommunes hjemmeside: [Materiale om Kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden](#)

Borgerinddragelse

I Kystvandrådet har der deltaget landboforeninger, muslinge- og akvakulturerhverv, kommunale spildevandsselskaber, grønne organisationer, jægere, lystfiskere og rekreative brugere af fjorden.

Økonomi

Realisering af de foreslåede indsatser forventes at skulle ske ved, at de enkelte kommuner søger og opnår tilsagn om tilskud under de tilgængelige tilskudsordninger knyttet til Vandområdeplan 2021-2027.

Sak 9: 9. Godkendelse af forslag til indsatsplaner for beskyttelse af grundvand

23/26101

Resume

Teknik- og Miljøafdelingen har udarbejdet et forslag til Indsatsplan Nord samt en Hovedplan. Hovedplanen udstikker de overordnede rammer for grundvandsbeskyttelse i Silkeborg Kommune. Derudover er der blevet tilføjet konkrete indsatser ift. Borningsnære Beskyttelsesområder (BNBO) til Indsatsplan Syd og Indsatsplan Øst.

Der skal tages stilling til, om forslagene skal sendes i 12 ugers lovpligtig offentlig høring, hvor kommunens vandværker, interessenter, borgere og andre har mulighed for at komme med bemærkninger.

Indsatsplanerne skal sikre kommunens grundvand og dermed drikkevandsressourcerne nu og i fremtiden. For at sikre dette er der opstillet en række administrative retningslinjer, miljømål samt konkrete indsatser for de enkelte vandværker i indsatsplanområderne.

Forslag til Hovedplan, Indsatsplan Nord, Indsatsplan Syd og Indsatsplan Øst kan ses her: [Indsatsplaner for beskyttelse af grundvand](#).

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til byrådet,

- at Indsatsplan Nord og Hovedplanen sendes i offentlig høring i 12 uger.
- at Indsatsplan Syd og Øst opdateres ift. konkrete BNBO-indsatser for vandværker med sårbare BNBO og sendes i fornyet offentlig høring i 12 uger.
- at der ikke skal foretages en miljøvurdering af indsatsplaner for beskyttelse af grundvand.
- at det beslutes, at det er vandforsyningerne, der har fordel af aftaler om beskyttelse af grundvandet i indsatsplanområder og BNBO, og dermed skal betale erstatningerne.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Indstillingen anbefales. Susanne Jacobsen (V) stemte imod med følgende udtalelse ”Jeg stemmer imod, idet der kun anvendes godkendte midler. I stedet burde man forbyde al salg til private som ikke har den fornødne uddannelse. Samtidig er det politiske fastsatte grænseværdier.”

De fremviste plancher vedlægges protokollen.

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Beskrivelse af sagen

Silkeborg Kommune skal på baggrund af Miljøstyrelsens grundvandskortlægning udarbejde indsatsplaner for beskyttelse af den fremtidige drikkevandsressource. Vandforsyningsstrukturen er dynamisk. Derfor kan grundvandskortlægningen og dermed baggrunden for indsatsplanerne ændre sig over tid. Ved mindre ændringer, kan der udarbejdes tillæg til indsatsplanerne. Ved væsentlige ændringer bør indsatsplanerne revideres.

Formålet med indsatsplanerne er at beskytte grundvandet og fremtidige drikkevandsinteresser og kan opstilles i følgende punkter:

- Sikre nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser, så grundvandets kvalitet i alle grundvandsforekomster, efter simpel vandbehandling, overholder drikkevandskvalitetskravene.
- Understøtte en decentral og bæredygtig indvinding i indsatsområderne.
- Grundvandsbeskyttelsen skal koordineres mellem interessenter.

Indsatsplanerne beskriver de indsatser og tiltag, der er nødvendige for at opnå de opstillede mål for grundvandsbeskyttelse, og angiver hvem, der er ansvarlig for gennemførslen.

Der er i grundvandsboringer i Silkeborg Kommune konstateret fund af pesticider, nitrat og andre miljøfremmede stoffer. Der er derfor opsat en række kommunale mål for at forbedre kvaliteten af grundvandet.

- Ingen erhvervsmæssig brug af pesticider i grundvandsdannende oplande til nøglevandværker, hvor der er stor sårbarhed.
- Ingen erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO, der er vurderet sårbare.
- Rådighedsindskrænkninger skal være mindst muligt indgribende overfor berørte parter, hvorfor arrondering bør anvendes hensigtsmæssigt.
- Udvaskningen af nitrat skal reduceres i BNBO og i Indsatsområder for nitrat (IO) inden for de indvindingsoplande, hvor nitratkoncentrationen i råvandet til almene vandværker er 30 mg/l eller højere.
- Grundvandet skal være upåvirket eller kun svagt påvirket af forurenende stoffer.
- Grundvandet skal gennemsnitligt overholde drikkevandskvalitetskravene, som for nitrat udgør 50 mg/l og 0,1 µg/l for pesticider.

Silkeborg Kommune skal arbejde for, at vandværkerne overholder drikkevandskvalitetskravet for nitrat. Derfor har Teknik- og Miljøafdelingen ud fra et forsigtighedsprincip foreslået et miljømål om, at nitratkoncentrationen i råvandet i de almene vandværkers indvindingsboringer ikke må overstige 30 mg/l uden, at der sker nitratreducerende tiltag. Grænsen på de 30 mg/l er fastsat ud fra en vurdering af, at nitratreducerende tiltag kan bremse udviklingen i nitrat og dermed sikre, at vandværket til enhver tid kan overholde drikkevandskravet på 50 mg/l. De nitratreducerende tiltag skal foretages i BNBO og i IO (indsatsområder for nitrat). Der vil altid blive foretaget en konkret vurdering af, om rådighedsindskrænkninger overfor nitrat er nødvendige at iværksætte.

For at sikre, at der løbende arbejdes hen mod målopfyldelse af de opstillede miljømål, er der i indsatsplanerne beskrevet en række administrative retningslinjer. Retningslinjerne er som udgangspunkt bindende for kommunens fremtidige administration. Hovedplanen beskriver desuden den overordnede kortlægning og beskyttelsesområder, de politiske målsætninger, en introduktion til grundvandssamarbejdet og deres rolle, en overordnet tidsplan samt et økonomisk overslag over udgifterne, forbundet med implementering af indsatserne.

I forbindelse med implementering af indsatsplanerne, er der flere interessenter og berørte parter. Hvordan de enkelte parter berøres, er overordnet beskrevet i indsatsplanerne.

Administrative retningslinjer

I planen er der indskrevet en række administrative retningslinjer. Flere af retningslinjerne tager udgangspunkt i Kommuneplan 2020-2032.

Der er af Klima- og Miljøudvalget 3. oktober 2022 truffet beslutning om, at der i Silkeborg Kommune skal være udvidet pesticidbeskyttelse i grundvandsdannende oplande med stor sårbarhed til nøglevandværker.

Derudover indføres der i indsatsplanerne trinmodeller i forhold til vandværkernes vandkvalitet indenfor pesticider, nitrat og PFAS. Trinmodellerne er opbygget således, at overvågningen og kildeopsporingen intensiveres. Skærpede tiltag udføres jo nærmere drikkevandskvalitetskravet, den forurenende parameter kommer.

Administrativt kan der sættes skærpede vilkår til etablering, drift eller andre projekter, hvis en konkret vurdering viser, at der er en uacceptabel risiko for forurening af grundvandsressourcen.

Indsatser vedrørende Boringsnære Beskyttelsesområder (BNBO)

For at sikre, at de sårbare BNBO, bliver omfattet direkte af indsatsplanerne, tilføjes en konkret indsats om beskyttelse af BNBO for de relevante vandværker. Dette gælder både for Indsatsplan Nord, Indsatsplan Syd og Indsatsplan Øst.

Status på Grundvandssamarbejdet

I Vandforsyningsplan 2022-2032 blev det besluttet, at vandværkerne i planperioden skal etablere et vandsamarbejde om grundvandsbeskyttelse med det formål, at udgiften til grundvandsbeskyttelse fordeles solidarisk mellem de almene vandværker i kommunen. Foreningen Silkeborg Grundvandssamarbejde blev stiftet 22. november 2023. Der er pr. 15. februar 2024 tilmeldt 26 ud af 31 vandværker. De resterende 5 vandværker er bl.a. i gang med at afklare deres vandværks fremtid.

Der er ved at blive udarbejdet en samarbejdsaftale mellem Grundvandssamarbejdet og Silkeborg Kommune. Samarbejdsaftalen har bl.a. til formål at præcisere processen vedr. indgåelse af lodsejraftaler samt eventuel

påbud/ekspropriation af rådighedsindskrænkninger i indsatsområderne. Ligeledes præciseres fordelingen af udgifterne, der kan opstå ifm. førnævnte. Samarbejdsaftalen vil blive præsenteret til politisk behandling.

Proces

Den 6. november 2023 godkendte Byrådet Indsatsplan Syd og Indsatsplan Øst.

Der er kommet ny statslig kortlægning for Silkeborg Nord, som dermed har givet anledning til udarbejdelse af Indsatsplan Nord, samt ændringer til Hovedplanen.

Det vurderes derudover, at det er hensigtsmæssigt at revidere Indsatsplan Syd og Indsatsplan Øst grundet ny lovgivning vedrørende BNBO, så alle indsatsplanområderne får samme udgangspunkt.

Forslaget til indsatsplanerne er udarbejdet i dialog med interessenter i form af kommunens koordinationsforum samt præsenteret på dialogmøder med vandværkerne.

Efter offentlighedshøringen og bearbejdelse af høringssvar vil indsatsplan for beskyttelse af grundvand i Silkeborg Kommune forventeligt kunne endeligt godkendes i efterår/vinter 2024.

Borgerinddragelse

Forslag til Indsatsplaner for beskyttelse af grundvand i Silkeborg Kommune skal sendes i offentlig høring i minimum 12 uger.

Indsatsplanerne er udarbejdet i dialog med og har været forelagt det lovpligtige koordinationsforum for grundvandsbeskyttelse, som repræsenterer interessenter som bl.a. landbrug, skovbrug og de almene vandværker.

På møde med koordinationsforum blev der udtrykt ønske om tidlig lodsejerinddragelse og god dialog med landbrugsorganisationerne i arbejdet med de frivillige aftaler.

På vandværksmøderne har der været ønske om ensartet indgåelse af frivillige aftaler, hvilket Silkeborg Kommune forsøger at imødekomme i samarbejdet med Grundvandssamarbejdet ved, at det som udgangspunkt bliver Silkeborg Kommune og ikke vandværkerne selv, der skal forsøge indgåelse af de frivillige aftaler.

På begge møder udtrykkes bekymring vedrørende dynamisk kortlægning og indsatsplaner. Kommunerne er dog i lovgivningen underlagt at skulle følge de til enhver tid gældende udpegninger fra Miljøstyrelsen.

Delplanen "Indsatsplan Nord" og Hovedplanen er præsenteret for de berørte vandværker i område Nord 2. april 2024. Hovedplanen, Indsatsplan Syd og Indsatsplan Øst blev præsenteret for vandværkerne i Syd og Øst i 2023.

Hvis lokalråd eller andre grupper ønsker at afholde borgermøder om planen, stiller Silkeborg Kommune sig gerne til rådighed for deltagelse.

Økonomi

Grundvandsbeskyttelse og dermed også udvidet pesticidbeskyttelse koster penge. Det kræver desuden ressourcer at realisere flere af indsatserne.

Udgifter for Silkeborg Kommune

At føre indsatser for beskyttelse af grundvandet ud i livet kræver ressourcer i form af arbejdstimer og økonomi. Ved vedtagelse af indsatsplanerne pålægges Teknik- og Miljøafdelingen ekstra opgaver i form af flere sager, der skal vurderes i forhold til grundvandet, skærpet tilsyn samt opsporingskampagner, hvor gamle ubenyttede brønde og borer opspores.

Det forventes, at øget sagsbehandling og skærpet tilsyn kan klares inden for den nuværende normering, mens igangsættelse af indsatsen med sløjfning af ubenyttede brønde og borer forventes at pålægge ekstra opgaver i Teknik- og Miljøafdelingen svarende til et ½ årsværk pr. år i en 10-årig periode.

Det er særligt vigtigt at fremhæve, at beslutningen om at udføre udvidet pesticidbeskyttelse vil medføre øgede administrative omkostninger i Teknik- og Miljøafdelingen til indgåelse af aftaler og håndtering af eventuelle påbud- og ekspropriationssager. Hvis ekspropriationssager ender i taksations- og overtaksationskommission, kan der forekomme udgifter i form af håndtering og betaling af omkostningerne herved. Det er dog svært at give et eksakt tal på

omkostningerne hertil, da det ikke vides, hvor mange af disse sager, der vil forekomme. Det estimeres dog, at de administrative omkostninger hertil vil svare til et ½ årsværk over en 15-årig periode.

Udgifter for vandværkerne og Grundvandssamarbejdet

Ifølge Vandforsyningslovens § 13d og Miljøbeskyttelseslovens § 64a kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at vandforsyningerne har fordel af udvidet pesticidbeskyttelse og derfor kan pålægges at betale erstatningen hertil. Det er Teknik- og Miljøafdelingens klare vurdering, at vandforsyningerne har fordel af udvidet pesticidbeskyttelse.

Ved beslutning om, at det er de almene vandværker, der har fordel af udvidet pesticidbeskyttelse, er det de almene vandværker selv, der skal finansiere erstatning til lodsejere i forbindelse med ophør af erhvervsmæssig brug af pesticider. I Silkeborg Kommune er det Grundvandssamarbejdet, der solidarisk finansierer grundvandsbeskyttelsen via vandtaksten for medlemsvandværkerne.

De nye kortlægningsresultater viser, at der er ca. 1650 ha grundvandsdannende oplande til nøglevandværker med stor sårbarhed, fratrasket natur og byområder. Regnes der med en estimeret erstatningsstørrelse på 110.000 kr./ha til driftsarealer og 15.000 kr./ha til skovområder løber udgiften alene til erstatning op i ca. 122 mio. kr. Dertil må der yderligere forventes et tillæg på omkring 5.000-25.000 kr. pr. aftale til konsulentbistand i forbindelse med indgåelse og tinglysning af aftaler.

Der er opstillet et estimat over, hvor længe der skal betales takst til grundvandsbeskyttelse ud fra fire forskellige takstscenarier.

Taksteksempel pr. m3 forbrugt vand [kr.]	Samlet indvindingsmængde 2020 = 5.232.784 m3 i alt pr. år [kr.]	Takstbeløb efter 5 år	Takstbeløb efter 10 år	Takstbeløb efter 25 år	Takstbeløb efter 50 år
0,5	2.616.392	13.081.960	26.163.920	65.409.800	130.819.600
1	5.232.784	26.163.920	52.327.840	130.819.600	261.639.200
1,5	7.849.176	39.245.880	78.493.760	196.229.400	392.458.800
2	10.465.568	52.327.840	104.655.680	261.639.200	523.278.400

Udgifter for den enkelte borger

Baseret på fire taksteksempler er der foretaget et estimat af, hvad dette økonomisk vil betyde for den enkelte forbruger på årsbasis. Vandmængderne er baseret på gennemsnitsforbruget for forskellige husstande i 2020 (DANVA, 2022).

Taksteksempel pr. m3 forbrugt vand [kr.]	Én person husstand 50 m3/år [kr.]	Gns. Familie 2,14 personer 81 m3/år [kr.]	Familie med 3 børn 170 m3/år [kr.]
0,5	25	40,5	85
1	50	81	170
1,5	75	121,5	255
2	100	162	340

Det er dog vigtigt at understrege, at det er op til de enkelte vandværker, hvordan de ønsker at opkræve medlemstaksten til Grundvandssamarbejdet hos forbrugerne. Dette kan ske både på m³-takst og/eller det faste årlige bidrag.

Vedlegg

Bilag 1 - Oversigtskort

Bilag 2 - Sag 9, Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse i Silkeborg Kommune

Sak 10: 10. Drøftelse og beslutning om videre proces omkring guide for cirkulær økonomi i byggeriet

20/32398

Resume

Teknik- og Miljøafdelingen deltager i et stort EU LIFE IP-projekt ”Cirkular Economy Beyond Waste”. Silkeborg Kommune deltager sammen med Aarhus- og Horsens Kommune samt Silkeborg Forsyning i et delprojekt om byggeaffald. I dette projekt har en af handlingerne været netværksmøder for byggebranchen samt udarbejdelse af en guide for cirkulær økonomi for kommunalt byggeri.

Guiden har til formål at udvide kommunernes handlerum, tankegang og tilgang, når det kommer til cirkulære løsninger i byggeriet af kommunale ejendomme.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen og Ejendomschefen indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

- at guiden for cirkulær økonomi i byggeriet drøftes
- at der på baggrund af udvalgets drøftelse træffes beslutning om, hvilke initiativer i guiden for cirkulær økonomi i byggeriet, der skal arbejdes videre med i Silkeborg Kommune. Forslag til implementeringsplan for de udvalgte initiativer vil senere blive præsenteret for de politiske udvalg til endelige vedtagelse.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Udvalget ønsker, at der udarbejdes et oplæg på hvordan der kan arbejdes med ressourcebank-/kortlægning samt ambitionsniveauet for cirkulære byggeri.

De fremviste plancher vedlægges protokollen

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 08-04-2024

Punktet udsættes til næste møde.

Ej til stede Martin Jakobsen (C)

Beskrivelse af sagen

Circular Economy Beyond Waste er et 8-årigt projekt drevet af 39 partnere fra hele Danmark, herunder offentlige aktører såsom kommuner, regioner og styrelser samt private aktører. Projektet har bl.a. til formål at bidrage til at realisere den nationale handlingsplan for cirkulær økonomi frem mod 2032 og ledes af Region Midtjylland i tæt samarbejde med de øvrige partnere med økonomisk støtte fra EU-programmet LIFE IP. Silkeborg Kommune deltager sammen med Aarhus- og Horsens Kommune samt Silkeborg Forsyning i et delprojekt om byggeaffald ”From waste to value – towards a model for municipal involvement in circular construction”.

Cirkulær økonomi i byggeriet handler om mere end blot genbrug af affaldshåndtering: det handler om at skabe et kredsløb, hvor ressourcer bevæger sig i en cyklus. Ved at integrere cirkulære principper i byggeprojekter kan afhængigheden af jomfruelige ressourcer reduceres, affaldsmængderne mindskes og miljøpåvirkningen minimeres.

Byggeaffald udgør ca. 40% af alt affald, der genereres i Danmark. Kommunerne modtager rigtig meget af dette affald på genbrugspladserne og ønsker at nedbringe mængderne af hensyn til miljø, ressourceknaphed og økonomi. Derfor skal der fokuseres på kommunernes egen rolle i at bringe disse ressourcer tilbage i kredsløbet og forebygge spild.

Silkeborg-, Horsens- og Aarhus Kommuner har samarbejdet om at udarbejde anbefalinger til cirkulære tiltag i byggeriet, som er samlet i en guide. Guiden er baseret på indsigter fra ni netværksmøder med mere end 150 personer bredt fra hele byggebranchen samt interviews med kommunale afdelinger.

Guiden indeholder anbefalinger om initiativer inddelt efter seks barrierer for anvendelsen af bæredygtige materialer; økonomi, tid, viden, adgang til materialer, den menneskelige faktor og rammebetingelserne. Guidens initiativer er samlet i bilag 2.

Videre proces med guidens initiativer

Initiativerne i guiden bør foreslås drøftes, så nogle af initiativerne kan omsættes til handlinger i Silkeborg Kommune, så den cirkulære økonomi fremmes indenfor bl.a. kommunalt byggeriet. Udvalgte initiativer vil Teknik- og Miljøafdelingen i samarbejde med Ejendomsafdelingen arbejde videre med og forslag til implementering af initiativerne, inkl. prioriteringer og ressourcetræk mv. vil blive fremlagt politisk efterfølgende.

Kommunale nedrivninger

Et delpunkt i Silkeborg Kommunes del af Circular Economy Beyond Waste projektet er at arbejde med kommunens egne nedrivninger. Derfor arbejdes der pt. sammen med en rådgiver for at højne genanvendelsen samt understøtte en lokal udvikling for flere cirkulære tanker i forbindelse med nedrivninger. I forbindelse med arbejdet gøres de kommunale nedrivninger klar til de fremtidige lovkrav om selektiv nedrivning og der laves et bud på parametre man kan arbejde med, hvis kommunen ønsker at være ekstra ambitiøse på dette område.

Borgerinddragelse

.

Økonomi

.

Vedlegg

Bilag 1 - Bilag 1 - En guide til kommunerne handlerum for cirkulære tiltag i byggeriet

Bilag 2 - Bilag 2 Initiativer for cirkulære tiltag i byggeriet

Bilag 3 - Bilag 3 - KMU 7.4.2024 - Kingo virksomhedspræsentation

Bilag 4 - Sag 10 Guide for CØ i byggeriet

Sak 11: 11. Orientering om CO2-fangst og -lagring

22/16665

Resume

Klima- og Miljøudvalget behandlede på mødet 8. august 2023 en sag om tilladelse til forundersøgelse af undergrunden i området omkring Thorning med henblik på, hvorvidt undergrunden er egnet til lagring af CO2. Forundersøgelserne er nu færdige og resultatet viser, at der er potentiale i området.

Energistyrelsen giver på mødet et oplæg om CO2- fangst- og lagring.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Taget til efterretning.

De fremviste plancher vedlægges protokollen.

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Beskrivelse af sagen

Klima- og Miljøudvalget behandlede på mødet 8. august 2023 en sag om tilladelse til forundersøgelse af undergrunden i området omkring Thorning med henblik på, hvorvidt undergrunden er egnet til lagring af CO2. Forundersøgelserne er nu færdige og resultatet viser, at der er potentiale i området. Området skal sammen med flere andre i Danmark understøtte statens målsætning om fangst og lagring af 34 mio. tons CO2 i den danske undergrund.

Energistyrelsen giver på mødet et oplæg om CO2- fangst- og lagring.

Borgerinddragelse

Der bliver afholdt et borgermøde i Mosaikken i Kjellerup 6. maj 2024 fra 18.30-20.00 om emnet, hvor GEUS, Klima-, Energi-, og Forsyningsministeriet og Energistyrelsen kommer og fortæller om CO2-lagring og fangst.

Der har tidligere været afholdt et borgermøde om emnet forud for forundersøgelserne, med fokus på særligt den fase.

Sak 12: 12. Orientering om status på miljøforhold hos Grauballegaard Biogas

20/22699

Resume

Som opfølgning på følgende dagsordenspunkter orienteres Klima- og Miljøudvalget om status for miljøforhold på biogasanlægget:

- 7. november 2022 "Godkendelse af handleplan for reduktion af lugt fra Grauballegaard Biogas"
- 6. februar 2023 "Orientering om miljøforhold på Grauballegaard Biogas", samt
- 6. marts 2023 "Orientering om miljøforhold hos Grauballegaard Biogas"
- 27. marts 2023 "Orientering om status på miljøforhold hos Grauballegaard Biogas"
- maj 2023 "Orientering om status på lugtgener fra Grauballegaard Biogas"
- 12. juni 2023 "Orientering om status på lugtgenerne fra Grauballegaard Biogas"
- 7. august 2023 Status på lugtgener fra Grauballegaard Biogas"
- 9. september 2023 "Status på lugtgener fra Grauballegaard Biogas"
- 4. december 2023 "Orientering om Klagenævnets afgørelse: Miljø- og Fødevareklagenævnet giver ikke klager medhold i, at projektændringer kræver ny screening efter reglerne i miljøvurderingsloven.

Klima- og Miljøudvalget har afholdt møde med naboer til anlægget 10. april 2024. Herunder opsummeres emnerne, der blev drøftet på mødet.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Taget til efterretning. Der udarbejdes en skriftlig opsamling på spørgsmålene fra dialogmødet med borgerne, som forelægges udvalget. Notatet skal også indeholde det politiske råderum.

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Beskrivelse af sagen

Klima- og Miljøudvalget har afholdt borgermøde med naboerne 10. april 2024.

Naboerne oplyste på mødet, at der er udfordringer med følgende forhold:

- Lugt
- Overdækning
- Måger
- Lavfrekvent støj
- Trafik på særligt Allingvej (Plan- og Vejudvalget)
- Udnyttelse af miljøgodkendelsen inden for 2 år

Det blev aftalt, at nyhedsbrevs-funktionen fortsættes.

Teknik- og Miljøafdelingen samler op på de spørgsmål og bemærkninger, som ikke blev besvaret på borgermødet.

Der er også taget kontakt til Niras om tilbud for at gennemgå miljøgodkendelserne og selve biogasanlægget.

Grauballegaard Biogasanlæg har i starten af 2024 etableret et nyt lugtrens anlæg med kulfiltre.

Silkeborg Kommune modtager fortsat klager over lugtgener fra de omkringboende.

En borger har klaget til Ankestyrelsen over Silkeborg Kommunes sagsbehandling vedrørende Grauballegaard Biogas. Ankestyrelsen har bedt om kommunens bemærkninger. Teknik- og Miljøafdelingen udarbejder et svar til Ankestyrelsen, som Klima- og Miljøudvalget vil blive orienteret om.

Sak 13: 13. Godkendelse af ansøgning fra Silkeborg Forsyning om ændring af grænseværdi for barium for støjvold på Astrid Lindgrens Vej, Silkeborg

20/36299

Resume

Silkeborg Forsyning har søgt om ændring af grænseværdien for barium fra 100 mg pr. kg til 300 mg pr. kg i støjvolden på Astrid Lindgrens Vej

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima-og Miljøudvalget,

- at udkast til miljøgodkendelse med forhøjet grænseværdi for barium godkendes og sendes i høring

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Indstillingen godkendt.

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Beskrivelse af sagen

Der er 29. april 2022 meddelt miljøgodkendelse til genanvendelse af lettere forurenet jord og jord i den lave ende af kategorien for forurenet jord i kernen af Støjdragen. Det er vurderet, at jorden ikke vil påvirke natur eller miljø. Støjvolden reducerer støjen fra motorvejen mod nord, så området bag støjvolden kan by udvikles. Der er stillet vilkår om overdækning af den miljøpåvirkede jord med markeringsnet og 0,6 meter ren jord.

I den nuværende miljøgodkendelse er der ikke taget stilling til en grænseværdi for barium. Silkeborg Kommune har hidtil administreret efter at jord, der overskrider kriteriet for ren jord for barium på 100 mg pr. kg, ikke må modtages i støjvolden.

Undersøgelserne af jorden fra Nordic Waste-grunden ved Ølst i Randers Kommune har vist, at indholdet af barium ligger over renjordskriteriet på 100 mg pr. kg jord. En tidligere undersøgelse fra Århus Amt fra 1995 viste, at indholdet af barium i jomfruelig lerjord fra Østjylland lå i intervallet 17-1600 mg pr. kg jord med et gennemsnit på 298 mg pr. kg jord.

Barium er som de øvrige tilladte stoffer i miljøgodkendelsen immobile og barium forventes ikke at påvirke menneske eller miljø. Derfor er det Teknik- og miljøafdelingens vurdering, at der kan accepteres en grænseværdi for barium på op til 300 mg pr. kg i kernen af støjvolden

Borgerinddragelse

Udkast til miljøgodkendelsen forventes sendt i høring ved naboer og ansøger.

Økonomi

.

Sak 14: 14. Orientering om indberetning til Miljøstyrelsen for miljøtilsyn og miljøgodkendelse - 2023

23/29967

Resume

Orientering om miljøtilsyn i 2023 for virksomheder, landbrug og ferskvandsdambrug. Der er udført miljøtilsyn på 34% af de større virksomheder/landbrug og på 10,5% af de mindre virksomheder/landbrug i kommunen. Der er ført tilsyn på alle ferskvandsdambrug.

De fastsatte tilsynsfrekvenser i bekendtgørelse om miljøtilsyn på hhv. 40% og 25% er ikke opfyldt.

Der har i en årrække været et efterslæb på miljøtilsyn af virksomheder og landbrug på 40-170 tilsyn ud af det antal Silkeborg Kommune skal lave pr. år. Det efterslæb bliver ført videre fra år til år, så mængden af miljøtilsyn, kommunen er bagud, stiger.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Taget til efterretning

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Beskrivelse af sagen

Teknik- og Miljøafdelingen indsender løbende oplysninger om miljøtilsyn og miljøgodkendelser til Miljøstyrelsen. En gang årligt opsummeres følgende i "Tilsynsindberetningen":

- antal aktive virksomheder/landbrug/ferskvandsdambrug.
- antal miljøtilsyn.
- afgørelser om miljøgodkendelser.
- antal håndhævelser.

Håndhævelser og tilsyn

Det er lovmæssigt fastsat, at Silkeborg Kommune hvert år skal føre miljøtilsyn på 40 % af de større virksomheder/landbrug og 25 % af de mindre virksomheder/landbrug.

Derudover skal der også føres miljøtilsyn med ferskvandsdambrug. Ferskvandsdambrug er ikke omfattet af den procentsats som virksomheder og landbrug er. De er omfattet af årligt miljøtilsyn efter dambrugsbekendtgørelsen.

Silkeborg Kommune har ikke overholdt det årlige tilsynsmål for 2023 for virksomheder og landbrug. Dette skyldes, at ressourcer er prioriteret til andre presserende opgaver. Tilsyn på ferskvandsdambrug er overholdt.

Der blev ført tilsyn med:

- 34 % af de større virksomheder og landbrug.
- 10,5 % af de mindre virksomheder og landbrug.

Tabel 1 viser for de seneste syv år, den andel af Silkeborg Kommunes aktive virksomheder og landbrug, hvor der er udført mindst et tilsyn det pågældende år.

	Større enheder	Mindre enheder
2023	34 %	10,5 %
2022	25 %	8 %
2021	21 %	22 %
2020	34 %	21 %
2019	34 %	20 %
2018	24 %	18 %
2017	34 %	19 %
Tilsynskrav	40 %	25 %

Teknik- og Miljøafdelingen forventer ikke at få nedbragt tilsynsefterslæbet i 2024 med den nuværende bemanning på området.

Der har været et efterslæb hvert år i en årrække på miljøtilsyn. Tabel 2 viser en oversigt over, hvad efterslæbet har været hvert år, og det antal tilsyn som der skulle udføres for de pågældende år for at overholde det lovmæssige tilsynsmål.

Efterslæbet fra foregående år bliver draget med ind i det næste år hvilket betyder, at Silkeborg Kommune kommer længere bagud med tilsynsfrekvensen, for virksomheder/landbrug.

Tabel 2

Årstal	Efterslæb (antal tilsyn)	Antal tilsyn der skal udføres
2023	104	305
2022	170	261
2021	52	260
2020	38	237
2019	43	227
2018	73	238
2017	54	245

I tabel 3 er der en oversigt for 2023 over tilsynspligtige virksomheder, landbrug og ferskvandsdambrug, antal der har fået tilsyn, og håndhævelser dvs. forhold, som ikke var lovlige.

Tabel 3

		Antal enheder	Miljø-tilsyn	Håndhævelser ved miljøtilsyn			
				Henstillinger	Indskærpelser	Påbud	Politianmeldelser
Større enheder	Virksomheder	82	24	2	10	0	0
	Landbrug	72	70	6	11	0	0
	Ferskvands-dambrug	7	7	0	3	0	0
	I alt	154	94	8	21	0	0
Mindre enheder	Virksomheder	396	72	0	3	0	0
	Landbrug	331	40	2	18	0	0
	I alt	727	112	2	21	0	0

Der er på enkelte enheder udført mere end et tilsyn i 2023.

Hovedparten af de ulovlige forhold (indskærpelser), som er konstateret ved miljøtilsyn i 2023 handlede om:

- Opbevaring af kemikalier og affald.
- Spildevand.
- Lugt.
- Ændringer i dyreholdet.
- Korrekt opbevaring og håndtering af husdyrgødning.
- Indberetning af miljøledelse.

Økonomi

Hvis Silkeborg Kommune skal overholde de lovfaste krav i forhold til miljøtilsyn, vil det kræve et større ressourceforbrug i Teknik- og Miljøafdelingen. Ressourcerne skal enten tilføres Teknik- og Miljøafdelingen eller prioriteres inden for eksisterende rammer.

Hvis puklen med efterslæbet fra de foregående år skal afvikles, vil det kræve ca. 3 årsværk på nuværende tidspunkt.

Hvis Teknik- og Miljøafdelingen derudover skal kunne følge med den almindelige tilsynspligt, så puklen ikke stiger yderligere, vil det kræve ca. 3 årsværk yderligere pr. år.

Sak 15: 15. Godkendelse af evaluering af rottebekæmpelsen 2023

24/9234

Resume

Silkeborg Kommune udarbejder hvert år en evaluering af rottebekæmpelsen. Evalueringen beskriver udviklingen i antallet af rotteanmelder, giftforbrug, samt fremdriften i de igangsatte indsatsområder.

Evaluering af rottebekæmpelsen og indsatsområderne for 2023 fremgår af bilaget.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at evalueringen af rottebekæmpelsen 2023 godkendes.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Indstillingen godkendt.

Afbud. Trine Roungkvist (K)

Beskrivelse af sagen

Silkeborg Kommune udarbejder hvert år en evaluering af rottebekæmpelsen. Evalueringen beskriver udviklingen i antallet af rotteanmelder, giftforbrug, samt fremdriften i de igangsatte indsatsområder.

Rottebekæmpelsen udføres efter gældende lovgivning, samt efter indsatsområderne i Silkeborg Kommunes handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter (rottehandlingsplanen).

I Silkeborg Kommune udfører Entreprenørgården den praktiske rottebekæmpelse. Derfor er det vigtigt, at forventningerne til serviceniveauet og den praktiske udførelse er afstemt.

Status på rottebekæmpelsen

Antal anmeldelser

Silkeborg Kommune har modtaget stort set samme antal rotteanmeldelser i 2023 som i 2022. Siden 2015 er antallet af anmeldelser halveret.

Giftforbrug

Rottebekæmperne brugte i 2023 kun 42 kg rottegift. Det er kun ca. 3% af den giftmængde (målt pr. anmeldelse), som blev anvendt i år 2015. Giftforbruget er reduceret med over 2600 kg rottegift årligt, uden nogen stigning i antallet af rotteanmeldelser.

Anvendelsen af flere smækfælder og den forebyggende indsats er de primære årsager til at der stort set ikke længere anvendes gift. Hvilket vurderes at have stor betydning for antallet af sekundære forgiftninger af de rovdyr og -fugle, som spiser rotter

Ud fra en analyse af hvilke årsagstyper, som giver rottetilhold, besluttes i samråd med rottebekæmperne, hvilke indsatsområder, der skal prioriteres.

Silkeborg Kommune arbejder med følgende indsatsområder:

1. Det åbne land
2. Miljøbevidst anvendelse af gift

3. Den forebyggende indsats

Evalueringen af rottebekæmpelsen 2023 er vedlagt som bilag. I bilaget er de 3 fokusområder nærmere beskrevet og der er lavet en evaluering af om indsatsen på området er tilfredsstillende

Silkeborg Kommune vil fortsat arbejde på at reducere giftforbruget. Rotterne skal dog stadig bekæmpes effektivt. Det vil derfor være en vurdering fra sag til sag, om der alene kan anvendes giftfrie bekæmpelsesmetoder.

Herudover forventes det, at følgende indsatser igangsættes i år 2024:

- Kontrol af bygningsgennemgangen på fødevarevirksomheder
- Tilsynspligtige ejendomme skal i højere grad også kontrolleres indendørs.
- Tilsyn og bygningsgennemgang på kommunale institutioner
- Bygningsgennemgang på sikringsordninger skal håndhæves
- Opsætning af flere rottespærre på private institutioner, skoler og plejehjem
- Anvendt altid den milde gift først

I rapporten om kontrol af kommunes rottebekæmpelse, påpeges det at kommunen ikke følger Miljøstyrelsens resistensstrategi som stiller krav om anvendelse af den svageste antikoagulant som første valg.

Silkeborg Kommune vil derfor ændre praksis, så følgende hovedregel anvendes:

Silkeborg kommunes rottebekæmpere skal altid starte en bekæmpelse med en af de svagere antikoagulanter. (1. generations gifte)

Kun i de tilfælde hvor bekæmperen ved, at der på en given adresse er resistens mod enten chlorophacinon eller coumatetralyl, kan stærkere gifte anvendes (2. generations gifte) som første valg.

Det vil generelt være med til at forsinke udviklingen af rotternes resistens mod antikoagulanterne samtidig med, at risikoen for sekundære forgiftninger minimeres.

Større administrativ indsats

Silkeborg Kommunes Teknik- og Miljøafdeling anvender 0,2 - 0,3 årsværk på administrationen af den kommunale rottebekæmpelse.

Teknik- og Miljøafdelingen vil naturligt skulle deltage mere aktivt i håndhævelsen af den forebyggende indsats. Der vil fremover blive stillet større krav til grundejeren om renholdelse og rottesikring af bygninger. Større krav medfører større udgifter og indsats fra grundejeren, hvilket vil medføre mere myndighedsarbejde af såvel bekæmperne som Teknik- og miljøafdelingen.

Resultat af egenkontrol med rottebekæmpelsen

Som beskrevet i Rottehandlingsplanen vil Silkeborg Kommune udføre egenkontrol med kommunens bekæmpelse.

Teknik- og Miljøafdelingen har i efteråret 2023 fået foretaget en vurdering af rottebekæmpelsen i kommunen med fokus på såvel den administrative som den praktiske bekæmpelse. Formålet med det er at vurdere, om kommunen lever op til gældende lovgivning og bestemmelser på området. Efter tilsynet udarbejdes der en rapport, der skal hjælpe os med at vurdere, om der er arbejdsgange, der skal ændres, og om der generelt kan ske forbedringer på rotteområdet til gavn for kommunens borgere.

Gennemgangen af Silkeborg kommunes handlingsplan, kommunens egen evaluering af rottebekæmpelsen, de afholdte møder samt de foretagne besigtigelser, vidner om en dedikation og ansvarlighed hos personalet i såvel den administrative som den udførende del af rottebekæmpelsen i Silkeborg Kommune.

Silkeborg kommunes resultater med hensyn til et stærkt faldende antal anmeldelser om rotter og en tilsvarende mængde kemiske bekæmpelsesmidler viser, at den daglige forebyggelse og bekæmpelse har båret frugt. Der er således i langt de

fleste tilfælde tale om, at rottebekæmpelsen i kommunen fungerer meget tilfredsstillende, og at borgerne føler sig trygge ved den kommunale indsats. Det vidner de få klager over den kommunale indsats om.

Konkret er der dog en række forhold, som Silkeborg Kommune bør overveje. Bortset fra Silkeborg Kommunes forkerte resistensstrategi er ingen af de foreslåede tiltag i denne rapport udtryk for en direkte ulovlig adfærd fra Silkeborg Kommunes side. I langt de fleste tilfælde drejer anbefalingerne sig om forvaltningsretlige forhold, der med fordel kan bringes i anvendelse på den administrative del af rottebekæmpelsen.

Teknik- og Miljøafdelingen vil i løbet af 2024 drøfte med bekæmperne, hvilke forslag til indsatser, som skal implementeres i fremtidens rottebekæmpelsen.

Samlet Konklusion

Det vurderes, at rottebekæmpelsen er i god balance med Rottehandlingsplanens målsætning og fokusområder.

Da antallet af rotteanmeldelser er det laveste i mindst 8 år vurderes det, at den styrkede forebyggende indsats, samt indsatsen for at finde og bekæmpe større tilholdssteder for rotterne, er med til at reducere antallet af rotteanmeldelser.

Giftfri bekæmpelse vil være med til at sikre et stort og varieret dyreliv i Silkeborg Kommunes mange naturområder. Dette kan praktiseres uden at antallet af rotter stiger.

For yderligere oplysninger henvises til bilag - Evaluering af rottebekæmpelsen og rottehandlingsplanens indsatsområder 2023.

Økonomi

Som grundejer i Silkeborg Kommune har man indtil den 1. januar 2024 betalt for den kommunale rottebekæmpelse via ejendomsskatten. Fra år 2024 skal taksten for rottebekæmpelse beregnes ud fra den enkelte ejendoms bebyggede areal og satsen for år 2024 er fastsat til 0,39 kr. pr. m2 bebygget areal.

Beløbet dækker udgifter til selve bekæmpelsen, samt de tilknyttede administrative opgaver. Rottebekæmpelsen skal hvile i sig selv, og et eventuelt over- eller underskud overføres normalt til det efterfølgende år.

I 2023 har i en ekstra indtægt i forhold til forbrug på 247.501 kr., så det samlede overskud ved udgangen af 2023, er på 967.501 kr.

Der forventes ingen takstændringer i de kommende år, da der skal forventes en større indsats til implementering af de nye indsatsområder jf. afsnit 4 om kommende indsatsområder

Vedlegg

Bilag 1 - Evaluering af rottebekæmpelsen 2023

Sak 16: 16. Beslutning om klimavurdering af politiske sager

24/5841

Resume

Byrådet besluttede i forbindelse med budgettet for 2023, at ”Parterne ønsker, at der ved alle udvalgsbeslutninger udarbejdes en klimavurdering, hvor det er relevant.” Det indstilles, at der tages udgangspunkt i et pilotområde for at indhente erfaringer med, hvordan der kan laves relevante klimavurderinger af politiske sager, der kan understøtte de politiske beslutninger. Det foreslås, at der begyndes med anlæg af veje, cykelstier, fortove m.v., da der er nogle eksisterende modeller at arbejde videre med. Det indstilles desuden, at der arbejdes for en samarbejdsmodel med omkringliggende kommuner. Der fremstilles derudover to alternative modeller. Den ene model er i stil med det, der i dag sker på borgerinddragelsesområdet og den anden model er en fuldsalamodel for klimavurdering af alle politiske sager.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til byrådet,

- at der arbejdes videre med en samarbejdsmodel for klimavurdering af anlægssager på vej- og trafikområdet som pilotmodel for klimavurdering af politiske sager,
- at der skal afsættes 100.000 kr. årligt for at kunne indgå i arbejdet med at udvikle modellerne og få lavet livscyklusanalyser af Silkeborg Kommunes anlægsprojekter på vejområdet,
- at der efterfølgende tages stilling til, om modellen skal udvides til andre områder, når der er indhentet erfaringer fra pilotområdet.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Indstillingen anbefales.

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Beskrivelse af sagen

I forbindelse med budgetaftalen for 2023 blev det besluttet, at ”Parterne ønsker, at der ved alle udvalgsbeslutninger udarbejdes en klimavurdering, hvor det er relevant.”

I Silkeborg Kommune i dag sker der i enkelte sager allerede en klimavurdering, f.eks. ved relevante indkøb, hvor der er truffet beslutning om reduktion i forbindelse med virksomhedens klimamålsætning og lignende. Derudover skal der i forbindelse med det nye bygningsreglement ske en klimaberegning (livscyklusanalyse) på alt nybyggeri. Alle byggerier på over 1.000 m² maksimalt udleder 12 kg CO₂-ækvivalenter pr. m² pr. år.

Der er i dag ikke mange erfaringer med at klimavurdere politiske sager i danske kommuner. I Middelfart Kommune er der implementeret en sagsbehandlermodel, hvor de enkelte sagsbehandlere forholder sig til klimaet, tilsvarende når man vurderer økonomi og borgerinddragelse i Silkeborg Kommune. I Ballerup Kommune er en lignende model på vej, med et fokus på, at alle afdelinger har kompetence til at foretage klimavurderinger i 2025. I Aarhus Kommune er de i gang med at opbygge erfaringer med klimavurdering af anlægssager vedrørende vej, cykelsti, fortov m.v. på sager over 300.000 kr. Der er i en kommune af Aarhus størrelse en fuldtidsansat til arbejdet. I Københavns Kommune arbejder de også med det, og har to fuldtidsansatte kun til at lave beregninger på dette område. Der er ikke evalueret på eksisterende ordninger, hvorfor indvirkningen af tiltaget ikke er kendt.

Anbefalet model

Af hensyn til ressourcetrækket og for at sikre at det giver byrådet og fagudvalg værdi anbefales det, at der startes op med et afgrænset område (et pilotområde), hvor der kan arbejdes med at få de nødvendige erfaringer og faglige viden til at give det politiske niveau viden, der kan ageres på.

Skanderborg Kommune er i gang med at udarbejde en ansøgning til Klimaalliancen om midler til at lave livscyklusanalyseværktøjerne for vejdirektoratets projekter mere relevante for små og mellemstore kommuner. Det

foreslås, at Silkeborg Kommune deltager i dette arbejde, og bruger dette som pilotprojekt til udvikling af arbejdet på vejområdet. Der arbejdes på at få flere kommuner med i samarbejdet.

Anlægsområdet omkring veje, cykelstier, fortove m.v. vil kunne danne grundlag for evt. at udbrede beregninger til andre områder, der ikke allerede foretager dem (byggeriområdet). Områder med større klimapåvirkning, der kunne være relevante, vil f.eks. være byplanlægning, mobilitet bredere set samt indkøbsområdet. De forskellige områder vil typisk have sine egne udfordringer, underliggende tal og beregningsmetoder. Det er derfor ikke nemt at oversætte et område til et andet, eller arbejde med flere områder samtidig.

I forbindelse med et samarbejde om klimavurdering af vejområdet så vil der skulle afsættes ressourcer til implementering af beregninger og anbefalinger. Det foreslås, at der arbejdes på et tværkommunalt projekt, hvor der kan ansættes én fuldtid til at lave beregninger og anbefalinger for de deltagende kommuner. Omkostningen vurderes at være mellem 50-100.000 kr. afhængig af antallet af deltagende kommuner.

Andre modeller

Alternativt til den beskrevne model ovenfor kan der overordnet set peges på to modeller. En ”Kvalitativ Model”, hvor de enkelte sagsbehandlere selv er ansvarlige for at beskrive klimapåvirkningen. Det vil fungere ligesom modellen for borgerinddragelse, der beskrives på dagsordenspunkter. Det er den enkelte sagsbehandler, der tager stilling til om den enkelte sag er relevant. Vurdering er, at der skal bruges op mod 50 timer månedligt fordelt på alle forvaltninger. Afhængig af hvor sagstung den enkelte forvaltning er, så vil der være mere eller mindre arbejde med at lave en beskrivelse. Tidsforbruget vil blive mindre, når sager med lignende karakteristika bliver udarbejdet. Fordelen ved modellen er, at den kræver mindre ressourcetræk samlet set, og at ressourcetrækket fordeles ud i organisationen. Ulempen er at der kun sjældent vil kunne laves anbefalinger, som der politisk kan ageres på.

En tredje model er en ”Klimafaglig model”, hvor alle sager i kommunen bliver vurderet af klimafaglige personer, der skal ansættes til formålet. Et skøn er at det vil kræve to årsværk for at klimavurdere alle sager, samt lave beregninger og alternative forslag til dagsordner på alle relevante sager. På flere områder, vil der skulle udvikles en model til beregninger og forslag.

Forudsætninger

Som grundlag for modellerne i denne sag er der taget valg af forudsætninger for at gøre dem mere sammenlignelige. Forudsætningerne er:

Med klima forstås i denne sammenhæng drivhusgasser, og ikke klimatilpasning, da det allerede er et integreret spor i mange sammenhænge såsom lokalplaner, anlæg m.v.

Klimavurdering er både i forhold til positiv og negativ klimapåvirkning.

For alle modellerne gælder det, at der kun tages udgangspunkt i en generel vurdering med udgangspunkt i det fremsendte forslag. Der vil ikke blive fremlagt alternativer til det fremsatte beslutningsforslag. Det kunne f.eks. være to forskellige forslag til et byggeri, alternative krav i en lokalplan, forskellige materialevalg ved vejanlæg eller lignende.

Der vil som udgangspunkt ikke kunne forventes en klimaberegning, dvs. tons CO₂, på klimavurderingen. Det vil kræve et meget stort ressourceforbrug at gennemføre i mange tilfælde.

Der vil i forudsætningen være tale om en kvalitativ tilgang til klimavurderingen, dvs. en skriftlig vurdering i stil med punktet om borgerinddragelse på de politiske sager i Silkeborg Kommune.

Der er ca. 150 sager til politisk behandling hver måned i Silkeborg Kommune. Af disse sager er en række uden klimapåvirkning, og vil ikke kræve nogen særlig tid at vurdere. En række sager vil kunne vurderes inden for en times arbejdstid, hvis de har en let-moderat klimapåvirkning og kompleksitet. Sager af større kompleksitet og/eller klimapåvirkning vil kunne kræve flere timer at beskrive og vurdere.

- Der er typisk 1-3 udbudssager, der går på fagudvalg årligt.
- Der er ca. 10 sager om anlæg på vej- og trafikområdet.
- Byggesager kører i sit eget spor på baggrund af det nye bygningsreglement.

En grundig analyse f.eks. en livscyklusanalyse af et anlægsprojekt eller vurdering af adfærdsændringer kræver signifikant flere ressourcer. Omfanget kendes ikke, men kan undersøges blandt de spæde erfaringer, der er draget ved f.eks. arbejdet med den nye ringvejsbro. Et bud med stort forbehold for manglende indsigt vil være, at ressourceforbruget kunne være i omegnen af to årsværk.

For alle modeller, hvor det kræver involvering fra andre medarbejdere end den ansvarlige sagsbehandler, vil det kræve koordinering og tilrettelæggelse af arbejdsgange, og det vil i nogle tilfælde kunne forsinke sager.

Klimavurderingerne kan danne grundlag for at komme med forbedringsforslag til konkrete anlægsprojekter. Midler til at gennemføre de konkrete tiltag vil skulle findes i forbindelse med de enkelte anlægsprojekter.

Borgerinddragelse

.

Økonomi

Der vil i samarbejde med andre kommuner blive ansøgt om midler til at udvikle et værktøj til små og mellemstore kommuner for anlægsområdet i forbindelse med vej, cykelstier, fortove og lignende.

For at modellen kan implementeres i kommunens faste arbejde, kræver det at der afsættes ressourcer til det. Det foreslås, at der arbejdes på et tværkommunalt projekt, hvor der kan ansættes én fuldtid til at lave beregninger og anbefalinger for de deltagende kommuner. Omkostningen vurderes at være mellem 50-100.000 kr. afhængig af antallet af deltagende kommuner. Dette kan finansieres via projektsummerne til vejanlæg, af midlerne til Klimaplan 2045 eller en kombination af disse.

Klimavurderingerne kan danne grundlag for at komme med forbedringsforslag til konkrete anlægsprojekter. Midler til at gennemføre de konkrete tiltag vil skulle findes i forbindelse med de enkelte anlægsprojekter. Hvis konkrete klimaforbedrende tiltag skal gennemføres vil det kunne kræve ekstra økonomi til de konkrete projekter udover det foreslået i denne sag.

Sak 17: 17. Behandling af budgetopfølgning for bevilling 81 Natur og Miljø pr. 31.03.2024

24/934

Resume

Klima- og Miljøudvalget skal behandle resultatet af budgetopfølgningen, som er gennemført pr. 31.03.2024 for bevilling 81 Natur og Miljø.

I budgetopfølgningen indgår eventuelle bevillingsflytninger og tillægsbevillinger, der efterfølgende skal godkendes i Økonomi- og Erhvervsudvalget henholdsvis byrådet.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima-og Miljøudvalget:

- at resultatet af budgetopfølgningen behandles.
- at bevillingsflytninger og tillægsbevillinger, der indgår i denne budgetopfølgning, indstilles til godkendelse i Økonomi- og Erhvervsudvalget henholdsvis byrådet.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Taget til efterretning.

Afbud: Trine Roungkvist (K)

Beskrivelse af sagen

Budgetopfølgningen og forventet regnskab er lavet med udgangspunkt i forbruget pr. 31.03.2024.

Resultatet af budgetopfølgningen er beskrevet herunder for henholdsvis drift og for anlæg.

Drift

Samlet overblik over bevillinger på udvalgsområdet (drift)

Nedenfor fremgår korrigeret budget, forventet regnskab samt forventet afvigelse for de enkelte bevillinger under udvalget.

Tabel 1:

Forventning til afvigelse mellem korrigeret budget og forventet regnskab opdelt på bevillinger, drift (i 1.000 kr.)

Bevilling	Korrigeret budget	Forventet regnskab	Forventet afvigelse
Natur og Miljø	16.184	16.184	0
I alt (drift)	16.184	16.184	0

Note: Korrigeret budget er inkl. bevillingsflytninger og tillægsbevillinger på denne budgetopfølgning. Ved forventet afvigelse angiver ”-” et merforbrug, og ”+” angiver et mindre forbrug.

Samlet resultat for bevilling 81 Natur og Miljø (drift)

Der forventes et budget i balance på bevillingen for 2024 på nuværende tidspunkt. Der ses ikke større risici eller udfordringer inden for budgetåret.

Opfølgning på bevilling 81 Natur og Miljø (drift)

Nedenfor fremgår korrigeret budget, forventet regnskab samt forventet afvigelse for de enkelte hovedkategorier under bevillingen.

Efterfølgende beskrives afvigelsesbemærkninger og væsentlige opmærksomhedspunkter for bevillingen og de enkelte udgiftskategorier.

Af bilag 1 fremgår herudover på bevillingsniveau et overblik over oprindeligt budget, tillægsbevillinger, bevillingsflytninger samt overførsler. Dette overblik kan ligeledes tilgås [her](#)

Tabel 2:

Forventning til afvigelse mellem korrigeret budget og forventet regnskab opdelt på hovedkategorier, drift (i 1.000 kr.)

Kategori	Korrigeret budget*	Forventet regnskab	Forventet afvigelse**
01 Skove	4.241	4.241	0
02 Vandløb	3.994	3.994	0
03 Naturforvaltning	5.982	5.982	0
04 Skadedyrsbekæmpelse	967	967	0
05 Klimainsats	1.000	1.000	0
I alt (samlet drift)	16.184	16.184	0

* Korrigeret budget er inkl. bevillingsflytninger og tillægsbevillinger på denne budgetopfølgning

** - angiver et merforbrug, + angiver et mindre forbrug

Væsentlige opmærksomhedspunkter og afvigelsesbemærkninger (drift)

Der forventes et budget i balance på bevillingen for 2024 på nuværende tidspunkt. Der ses ikke større risici eller udfordringer inden for budgetåret.

Bevillingsflytninger og tillægsbevillinger

Det opgjorte korrigerede budget er inklusiv de bevillingsflytninger og tillægsbevillinger, der foreslås gennemført ved denne budgetopfølgning. Bevillingsflytninger (flytning af midler mellem bevillinger) godkendes af Økonomi- og Erhvervsudvalget. Tillægsbevillinger (tilførsel/reduktion af den enkelte bevilling via kommunekassen) godkendes af byrådet.

En samlet opgørelse af foreslåede bevillingsflytninger og tillægsbevillinger kan findes [her](#).

Den samlede opgørelse er ligeledes vedlagt som bilag 2.

Anlæg

Nedenfor fremgår korrigeret budget, forventet regnskab samt forventet afvigelse for de byggeprojekter, hvor budgetopfølgning stadig sker under udvalget.

Tabel 3:

Forventning til afvigelse mellem korrigeret budget og forventet regnskab, anlæg (i 1.000 kr.)

Bevilling 81 Natur og Miljø	Korrigeret budget	Forventet regnskab	Forventet afvigelse
I alt (anlæg)	23.811	7.368	16.442

Note: Korrigeret budget er inkl. tillægsbevillinger på denne budgetopfølgning. Ved forventet bakkeafvigelse angiver ”-” et merforbrug, og ”+” angiver et mindre forbrug.

Væsentlige opmærksomhedspunkter og afvigelsesbemærkninger (anlæg)

De fleste anlægsarbejder under bevilling 81 Natur og Miljø løber over flere år, og generelt gælder det derfor, at det er nødvendigt at overføre budgetbeløb mellem årene.

Det forventede mindre forbrug på anlæg forventes i 2024 at blive ca. 16,4 mio. kr., og det skyldes bla. nedenstående anlægsarbejder:

Bevilling 81 Natur og Miljø

”Klimahandle plan (årlig pulje) ”

Der forventes et mindre forbrug i størrelsesordenen ca. 3,7 mio. kr. da opstarten af projekter fortsat afventer.

”Istandsættelse af Kjellerupbanestien”

Der forventes et mindre forbrug, da realiseringen af projektet afventer afgørelse i Miljø og Fødevareklagenævnet.

”Genopretning af højmoser”

Højmoseprojekter er påbegyndt, og projekterne forventes at løbe over flere år.

”Klimahandleplan”

Bl.a. Flådestyringsprojektet er endnu ikke afsluttet og udgifterne ser ud til at blive lavere.

”Generelle klimatilpasningsindsatser langs Gudenåen”

Projektet er i opstartsfasen og der er ved at blive afdækket hvilke mulige løsninger der er.

Realisering af projekter relateret til Natura 2000-planerne

Natura 2000 projekter er påbegyndt. Projekterne løber over flere år. Da Natura 2000-projekter er baseret på frivillighed for lodsejere, kan der gå flere år fra idéfase og

lodsejerforhandlinger til projekternes udførelse. Det må derfor forventes at der opstår forsinkelser. Natura 2000-indsatsen er en bunden opgave for kommunen.

”Klimahandleplan 2050 (årligpulje)”

Afventer nye initiativer.

Tillægsbevillinger anlæg

Det opgjorte korrigerede budget er inklusiv de tillægsbevillinger, der foreslås gennemført ved denne budgetopfølgning. Tillægsbevillinger (tilførsel/reduktion af den enkelte bevilling via kommunekassen) godkendes af byrådet.

En samlet opgørelse af foreslåede tillægsbevillinger er vedlagt som bilag 3.

De væsentligste foreslåede tillægsbevillinger er:

- Separatkloakeringsindsats
 - fra anlæg bevilling 81 til drift bevilling 14 -1,2 mio. kr.

- Lovlige, tidssvarende og digitale vandløbsregulativer
 - fra anlæg bevilling 81 til drift bevilling 14 -1,2 mio. kr.

Vedlegg

Bilag 1 - Bilag 1 Budget- og forbrugstal til budgetopfølgningen pr. 31. marts 2024

Bilag 2 - Bilag 2 Bevillingsflytninger og tillægsbevillinger på budgetopfølgning pr. 31. marts 2024

Bilag 3 - Bilag 3 - Tillægsbevillinger på budgetopfølgning pr. 31. marts 2024, Anlæg

Sak 18: 18. Drøftelse af input til anlægsbudget 2025-2034 for Klima- og Miljøudvalget

24/4871

Resume

Som et led i udarbejdelsen af anlægsbudgettet for 2025-2034 drøfter fagudvalgene input til anlægsbudgettet. Fagudvalgenes drøftelser samles efterfølgende og vil indgå i Økonomi- og Erhvervsudvalgets beslutning i juni 2024 af input fra fagudvalgene og byrådets arbejde med anlægsbudgettet i august til oktober.

Silkeborg Kommunes økonomiske politik fastlægger et niveau for bruttoanlæg på 375 mio. kr. årligt.

Byrådets beslutninger indtil nu betyder, at der i årene 2025-2028 på nuværende tidspunkt er et bruttoanlægsniveau meget tæt på 375 mio. kr. i gennemsnit.

I 2025 er der et niveau på ca. 400 mio. kr.

Der lægges derfor op til, at fagudvalgene drøfter helt nødvendige anlæg, som efter udvalgets vurdering bør indgå i årene 2025-2028 samt at udvalget drøfter input til anlægsbudgettet inden for udvalgets område på lang sigt (2029-2034).

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at drøfte om der er anlæg i det nuværende anlægsbudget, som kan udgå eller skubbes til 2029-2034,
- at drøfte og prioritere hvilke anlægsprojekter, som bør indgå i anlægsbudgettet på lang sigt (2029-2034),
- at drøfte om der er nye anlæg, som er helt nødvendige og derfor bør indgå i anlægsbudgettet for 2025-2028.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Udvalget sender alle forslagene videre til budgetforhandlingerne, men prioriterer især punkterne beskrevet i bilag 3, bilag 4, bilag 5 og bilag 10.

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 08-04-2024

Udsat

Beskrivelse af sagen

Som et led i udarbejdelsen af anlægsbudgettet for 2025-2034 drøfter fagudvalgene input til anlægsbudgettet. Fagudvalgenes drøftelser samles efterfølgende og indgår i byrådets drøftelse af anlægsbudgettet.

Fagudvalgsdrøftelserne tager udgangspunkt i det nuværende anlægsbudget og en samlet administrativ vurdering af, hvilke anlægsbehov der er for perioden 2025-2034.

Budgetmæssige muligheder og opmærksomhedspunkter

I det nuværende overslagsår 2025 er der budgetteret med ca. 25 mio. kr. mere end målsætningen om et bruttoanlægsbudget på 375 mio. kr., mens der i 2026-2028 er budgetteret med ca. 60 mio. kr. mindre end målsætningen for de tre år under et.

I perioden 2029-2034 er der på nuværende tidspunkt god plads, hvis målsætningen om 375 mio. kr. i bruttoudgifter fastholdes.

Dette udgangspunkt skal sammenholdes med, at det af budgetaftalen for 2024 fremgår, at en række større anlægsprojekter ønskes prioriteret og at flere af projekterne formentlig vil skulle indarbejdes i anlægsbudgettet i perioden 2025-2028.

Samlet set medfører det, at der i 2025 ikke er luft til nye anlæg med mindre, at eksisterende anlæg skubbes eller udgår, mens der i perioden 2026-2028 også vil være behov for prioriteringer, hvis de tilkendegivne anlægsønsker skal indarbejdes i budgettet.

Hovedlinjer for fagudvalgsdrøftelsen

Økonomi- og Erhvervsudvalget drøftede 20. februar 2024 hovedlinjer for anlægsbudgettering for 2025-2034 og besluttede følgende udgangspunkt for fagudvalgenes drøftelser:

Mulighederne for nye anlæg i årene 2025-2028 vil være yderst begrænset, idet rammen for anlæg i de pågældende år samlet ligger på niveau med målsætningen om 375 mio. kr. årligt.

I 2029-2034 er der luft til prioriteringer af nye anlæg. Mulighederne vil afhænge af prioriteringen af en række større anlægsprojekter, herunder dem, der er nævnt ovenfor og i budgetaftalen for 2024.

Der opfordres derfor til,

- at fagudvalgene for perioden 2025-2028 drøfter, hvorvidt der er anlægsprojekter som ikke er nødvendige og i videst muligt omfang kun prioriterer nye anlæg, hvis der er andre anlæg indenfor eget fagudvalgsområde, som kan udskydes til 2029-2034 eller som kan udgå,
- at fagudvalgenes ønsker til nye anlæg i videst muligt omfang placeres i perioden 2029-2034

Når fagudvalgene har drøftet input til anlægsbudgettet, vil alle anlægsprioriteringer blive samlet og forelagt Økonomi- og Erhvervsudvalget i juni måned med henblik på godkendelse af udkast til byrådets 1. behandling af budgettet i august 2024.

Beskrivelse af det vedlagte materiale

I udvalgets drøftelse indgår følgende bilag:

- 1) Aktuel anlægsoversigt 2025-2034
- 2) Oversigt over anlægsskema til fagudvalgsdrøftelse
- 3) Beskrivelse af nye anlægsprojekter som administrationen efter en faglig vurdering mener bør overvejes i forbindelse med budgetårene 2025-2034.

Vedlegg

Bilag 1 - Anlægsbudget 2025-2034 - fagudvalgsbehandlinghandling

Bilag 2 - Anlægsprojekter til fagudvalgsbehandling - bevilling 81 Natur og Miljø

Bilag 3 - Miljøtilsyn på virksomheder og landbrug

Bilag 4 - Vandmiljø - Styrket Vådområdeindsats

Bilag 5 - Natur - Natura 2000-indsatser 3. planperiode

Bilag 6 - Natur - Lodsejerinddragelse og fredningserstatning for fredningsforslag for arealer omkring Sejs-Svejbæk

Bilag 7 - Vandmiljø - Naturgenopretning i vandløb

Bilag 8 - Vandmiljø - Attraktive badesteder

Bilag 9 - Natur - Handleplan Biodiversitetspolitikken

Bilag 10 - Affald – Udvikling af erhvervsaffaldsområdet

Bilag 11 - Natur - Fælleskommunal udvikling af Hærvejen

Bilag 12 - Anlægsbudget 2025-2034 - fagudvalgsbehandling

Sak 19: 19. Konstituering af formand for Klima- og Miljøudvalget i sommeren 2024

24/10566

Resume

Godkendelse af konstituering af formand i forbindelse med formandens afholdelse af ferie i sommeren 2024

Indstilling

Teknik- og Miljøchef indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at Susanne G. Jacobsen konstitueres som formand fra 10. juli til og med 30. juli 2024, da Rune Kristensen holder ferie i denne periode

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Indstillingen godkendt.

Afbud. Trine Roungkvist (K)

Beskrivelse af sagen

Formand Rune Kristensen holder ferie fra 10. juli til og med 30. juli 2024

I henhold til Silkeborg Kommunes styrelsesvedtægt § 21 vil et udvalgsmedlem, der på grund af formandens fravær er konstitueret som formand for et udvalg i en periode på mindst to uger, i funktionsperioden modtage vederlag svarende til formandens vederlag forholdsmæssigt for den pågældende periode.

Det følger heraf, at hver konstituering eller funktionsperiode skal udgøre en uafbrudt periode på mindst to uger for at berettige til funktionsvederlag. Kortere perioder kan således ikke lægges sammen.

Sak 20: 20. Til orientering 06.05.2024

23/26132

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Udover nedenstående blev der orienteret om:

- Formanden har haft samarbejds møde med Silkeborg Business om samarbejdsaftalen og bæredygtighedspris. Punktet angående bæredygtighedsprisen kommer på næste udvalgs møde.
- Klimadagen. Orientering fra udvalgsmedlemmerne om deltagelse i klimadagen.
- Humle Mølle og den videre proces.

Afbud: Trine Rounkvist (K)

Beskrivelse af sagen

A)

Arbejdsplan for 2024 vedr. Klima- og Miljøudvalget er vedlagt

B)

Teknik- og Miljøafdelingen er blevet opmærksomme på, at kommunens [Retningslinjer for anlæg i søer og vandløb](#) ikke er i overensstemmelse med klagenævnspraksis. Da kommunen har pligt til at følge nævnets praksis, er Teknik og Miljøafdelingen i gang med at revidere de eksisterende retningslinjer. Klima- og Miljøudvalget og Plan- og Vejudvalget kan forvente sagen til beslutning på møde i juni. Der er tale om væsentlige ændringer, da klagenævns praksis er, at anlæg til privat rekreativt formål, (fx badebroer), ikke udgør et særligt tilfælde, der kan opnå dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Desuden er klagenævnspraksis, at anlæg på vand kræver landzonetilladelse.

C)

Lørdag 27. april 2024 afholdt Silkeborg Bibliotekerne i samarbejde med Silkeborg Forsyning og Silkeborg Kommune en Klimadag i forbindelse med Bibliotekernes Verdensmålsuge i Uge 17. Til Klimadagen blev borgere blandt andet præsenteret for vedlagte dialogkort angående klimatilpasning på egen grund. Klimadagen evalueres.

Vedlegg

Bilag 1 - Arbejdsplan for Klima- og Miljøudvalget 2024

Bilag 2 - merged-dialogkort.pdf

Bilag 3 - Orientering, Humle Mølle

Sak 21: 21. Underskriftsside

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 06-05-2024

Protokollen underskrevet.

Afbud: Trine Roungkvist (K)